

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ŚRODOWISKA

KSI.410.001.00.2016

Nr ewid. 107/2016/P/16/001/KSI

Informacja o wynikach kontroli

WYKONANIE BUDŻETU PAŃSTWA W 2015 R.
W CZĘŚCIACH
22 – GOSPODARKA WODNA
41 – ŚRODOWISKO

Warszawa czerwiec 2016 r.

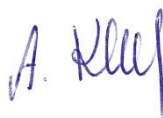
Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
wykonania budżetu państwa w 2015 r.
w częściach
22 – Gospodarka wodna
41 – Środowisko**

Dyrektor Departamentu

Anna Krzywicka

Zatwierdzam:

Krzysztof Kwiatkowski

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli

Warszawa, *1.06*.2016 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
tel./fax: 22 444 50 00
www.nik.gov.pl

Spis treści

I. Wprowadzenie	4
II. Ocena kontrolowanej działalności	6
1. Ocena ogólna	6
2. Sprawozdawczość.....	7
3. Uwagi i wnioski.....	7
III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w częściach: 22 – Gospodarka wodna, 41 – Środowisko.....	11
1. Dochody budżetowe	11
2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	13
3. Sprawozdania.....	28
IV. Ustalenia innych kontroli.	30
V. Informacje dodatkowe.....	36
Finansowe rezultaty kontroli.....	37
Załączniki	39

I. Wprowadzenie

Minister Środowiska kieruje działami administracji rządowej gospodarka wodna i środowisko¹ i jest dysponentem części budżetowych 22 – Gospodarka wodna i 41 – Środowisko.

Według stanu na 31 grudnia 2015 r. w części 22 funkcjonowało: jeden dysponent II stopnia (Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej) i 10 jednostek budżetowych, których kierownicy byli dysponentami III stopnia, tj. Ministerstwo Środowiska, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej, Biuro Koordynacji Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry, siedem regionalnych zarządów gospodarki wodnej. Natomiast w części 41 funkcjonowało: jeden dysponent II stopnia (Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska) i 31 jednostek budżetowych, których kierownicy byli dysponentami III stopnia, tj. Ministerstwo Środowiska, Biuro Nasiennictwa Leśnego, Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, 16 regionalnych dyrekcji ochrony środowiska oraz 11 szkół leśnych.

W ramach części 22 – Gospodarka wodna finansowano zadania m.in. z zakresu kształtowania, ochrony i racjonalnego wykorzystania zasobów wodnych; utrzymania śródlądowych wód powierzchniowych, stanowiących własność Skarbu Państwa wraz z infrastrukturą techniczną obejmującą budowle oraz urządzenia wodne; ochrony przeciwpowodziowej, w tym budowy, modernizacji i utrzymania urządzeń wodnych zabezpieczających przed powodzią oraz koordynacji przedsięwzięć służących osłonie i ochronie przeciwpowodziowej; funkcjonowania państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej i państwowej służby hydrogeologicznej.

W ramach części 41 – Środowisko finansowano zadania m.in.: z zakresu ochrony i kształtowania środowiska oraz racjonalnego wykorzystywania zasobów przyrody, w tym w parkach narodowych i krajobrazowych, rezerwach przyrody; geologii; gospodarki zasobami naturalnymi; kontroli przestrzegania wymagań ochrony środowiska i badania stanu środowiska; ochrony lasów i gruntów leśnych; mikroorganizmów i organizmów genetycznie zmodyfikowanych².

Celem kontroli była ocena wykonania ustawy budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.³ (zwana dalej ustawą budżetową) w częściach budżetu państwa 22 – Gospodarka wodna i 41 – Środowisko.

Zakres kontroli obejmował:

- analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych w części 22 – Gospodarka wodna⁴ oraz wykonanie dochodów budżetowych w części 41 – Środowisko;
- wykonanie wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich w ramach wskazanych wyżej części budżetu państwa, w tym efekty rzeczowe uzyskane w wyniku realizacji wydatków;
- prawidłowość sporządzenia (w zakresie części 22 i części 41) rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2015 oraz sprawozdań za IV kwartał 2015 r. w zakresie operacji finansowych;

¹ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. poz. 1904, ze zm.).

² Zgodnie z art. 28 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 543), dział środowisko obejmuje sprawy mikroorganizmów genetycznie zmodyfikowanych oraz organizmów genetycznie zmodyfikowanych, z wyjątkiem spraw związanych z wydawaniem zezwoleń na wprowadzenie do obrotu żywności i środków farmaceutycznych oraz spraw organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych w zakresie niektórych zadań lub czynności określonych właściwymi przepisami.

³ Dz. U. poz. 153, ze zm.

⁴ Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., kontrola dochodów budżetowych w tej części została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

- realizację wniosków pokontrolnych NIK sformułowanych po poprzedniej kontroli budżetowej;
- nadzór i kontrolę, sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*⁵ (dalej ufp).

Zrealizowane w 2015 r. w części 22 – Gospodarka wodna dochody wyniosły łącznie 38.967,8 tys. zł, w tym 1.221,5 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez kontrolowane jednostki, tj. Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie⁶ i Ministerstwo Środowiska (urząd obsługujący Ministra Środowiska).

Zrealizowane w 2015 r. w części 41 – Środowisko dochody wyniosły łącznie 2.026.673,5 tys. zł, w tym 1.526.747,2 tys. zł stanowiły dochody zrealizowane przez Ministerstwo Środowiska, tj. urząd obsługujący Ministra Środowiska.

Dochody wykonane w 2015 r. w części 22 – Gospodarka wodna stanowiły – 0,01% dochodów ogółem budżetu państwa, a w części 41 – Środowisko stanowiły – 0,70%.

W 2015 r. w części 22 – Gospodarka wodna zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 939.100,2 tys. zł, w tym 57.096,9 tys. zł stanowiły wydatki zrealizowane przez kontrolowane jednostki, tj. RZGW w Szczecinie i Ministerstwo Środowiska (urząd obsługujący Ministra Środowiska).

W 2015 r. w części 41 – Środowisko zrealizowano wydatki budżetu państwa w wysokości 585.898,0 tys. zł, w tym 128.282,9 tys. zł stanowiły wydatki zrealizowane przez Ministerstwo Środowiska (urząd obsługujący Ministra Środowiska).

Wydatki poniesione w 2015 r. w części 22 – Gospodarka wodna stanowiły – 0,28% wydatków budżetu państwa, a w części 41 – Środowisko – 0,18%.

W ramach budżetu środków europejskich wydatkowano w części 22 – Gospodarka wodna kwotę 460.931,7 tys. zł, w tym 124,8 tys. zł stanowiły wydatki zrealizowane przez RZGW w Szczecinie (w Ministerstwie Środowiska – urzędzie obsługującym Ministra Środowiska w części 22 nie dokonywano wydatków z budżetu środków europejskich). Natomiast w części 41 – Środowisko wydatkowano z budżetu środków europejskich kwotę 3.975.062,7 tys. zł, w tym 5,5 tys. zł w Ministerstwie Środowiska (urzędzie obsługującym Ministra Środowiska).

Wydatki z budżetu środków europejskich w części 22 – Gospodarka wodna stanowiły 0,68% wydatków ogółem z budżetu środków europejskich, a w części 41 – Środowisko stanowiły 5,87%.

Kontrolą przeprowadzoną na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷ objęto dwie jednostki budżetowe, tj. Ministerstwo Środowiska (na poziomie dysponenta głównego i dysponenta III stopnia w ramach części 22 i 41) i Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie (na poziomie dysponenta III stopnia w ramach części 22) oraz Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (w zakresie wykonania planu finansowego w 2015 r.).

Kontrola przeprowadzona została z uwzględnieniem kryteriów legalności, gospodarności, celowości i rzetelności, zgodnie z obowiązującymi w NIK standardami kontroli oraz założeniami metodycznymi do kontroli wykonania budżetu państwa⁸.

⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 885, ze zm.

⁶ Zwany dalej RZGW w Szczecinie.

⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677.

⁸ Kryteria zamieszczone na stronie <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>.

II. Ocena kontrolowanej działalności

1. Ocena ogólna⁹

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że wykonanie budżetu państwa w 2015 r. w części 22 – Gospodarka wodna i w części 41 – Środowisko w zakresie dochodów było zbliżone do prognozy przyjętej w ustawie budżetowej na 2015 r., natomiast wydatki nie przekroczyły limitu ustalonego w wyniku wprowadzonych przez Ministra Finansów zmian.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji dochodów budżetowych w części 41 – Środowisko. Analiza porównawcza wykonania dochodów w części 22 – Gospodarka wodna również nie wykazała odchyień od stanu pożądanego. Należy zauważyć, że od kilku lat notowany jest ciągły wzrost kwoty zaległości w dochodach należnych budżetowi państwa. Oznacza to, że podejmowane od kilku lat działania Ministra Środowiska dyscyplinujące podległe jednostki w tym zakresie, nie były wystarczające.

Jednostki nadzorowane przez Ministra Środowiska, w szczególności Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska (GDOŚ)¹⁰ i Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej (KZGW)¹¹, nie zrealizowały w pełni planowanego zakresu rzeczowego zadań. W KZGW nie zakończono realizacji projektu „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK), a w GDOŚ poniesione nakłady nie doprowadziły do wykonania założonej liczby planów zadań ochronnych i planów ochrony obszarów Natura 2000.

Stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości oznaczają, że Minister Środowiska nie zapewnił skutecznego i efektywnego systemu kontroli zarządczej w kierowanych przez niego działach: gospodarka wodna i środowisko. Ustalone mechanizmy kontroli zarządczej, zarówno na poziomie dysponenta części budżetowych jak i dysponentów niższego stopnia, nie stanowiły wystarczającej odpowiedzi na ryzyko wystąpienia opóźnień w realizacji zadań, a także nieprawidłowości w obszarze związanym z udzielaniem zamówień publicznych.

W ocenie NIK niepokojące jest bardzo niskie (49,3%) wykorzystanie, możliwych do uzyskania w 2015 r., środków z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), poprzez rezerwę celową budżetu państwa poz. 59¹², na finansowanie zadań z zakresu gospodarki wodnej w sytuacji sygnalizowanego od lat niedoboru środków na finansowanie zadań związanych z utrzymaniem wód i infrastruktury hydrotechnicznej.

NIK zwraca uwagę, że w 2015 r. ze środków rezerwy celowej poz. 59¹³ sfinansowane zostały wydatki na realizację projektu GreenEvo¹⁴ i opłacenie składek do organizacji międzynarodowych w łącznej wysokości 41.963,7 tys. zł. Wydatki te nie były zgodne z celem utworzenia tej rezerwy. Na skutek braku innego źródła finansowania projekt GreenEvo z końcem 2015 r. decyzją Ministra Środowiska został zamknięty. Natomiast finansowanie z tego źródła składek do organizacji międzynarodowych, w ocenie NIK, nie jest działaniem prawidłowym.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części 22 – Gospodarka wodna i w części 41 – Środowisko przedstawiona została w załącznikach nr 5 i 6 do niniejszej informacji.

⁹ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla oceny negatywnej, stosuje się ocenę opisową.

¹⁰ Wraz z regionalnymi dyrekcjami ochrony środowiska.

¹¹ Wraz z regionalnymi zarządami gospodarki wodnej.

¹² Rezerwa celowa na dofinansowanie zadań z zakresu gospodarki wodnej i ochrony środowiska (zwana dalej „rezerwa poz. 59”).

¹³ Rezerwa celowa na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

¹⁴ Projekt GreenEvo – Akcelerator Zielonych Technologii GreenEvo to program Ministerstwa Środowiska, którego podstawowym celem było wspieranie aktywności międzynarodowej firm – uczestników i eksportu polskich technologii.

2. Sprawozdawczość

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2015 r. przez dysponenta części 22 – Gospodarka wodna i części 41 – Środowisko, a także sprawozdań jednostkowych, sporządzonych w Ministerstwie Środowiska (urzędzie obsługującym Ministra Środowiska) i w RZGW w Szczecinie:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1),

a także

- w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r., tj. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 22 – Gospodarka wodna i części 41 – Środowisko na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych jednostek (dysponenci III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Przyjęta koncepcja systemu kontroli zarządczej w Ministerstwie Środowiska zapewniała w sposób racjonalny kontrolę prawidłowości sporządzonych sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia.

Natomiast podstawą sporządzenia sprawozdań w RZGW w Szczecinie była ewidencja prowadzona w warunkach przyjętego systemu kontroli zarządczej w zakresie finansowym, niezawierającego jednak wszystkich wymaganych elementów/czynności określonych w aktach prawnych i regulacjach wewnętrznych oraz obowiązujących standardach.

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

3. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli już od kilku lat sygnalizuje, że Minister Środowiska pomimo obowiązku, wynikającego z art. 69 ust. 1 pkt 1 ustawy o *finansach publicznych*, nie zapewnił adekwatnego, skutecznego i efektywnego systemu kontroli zarządczej zarówno w Ministerstwie Środowiska (urzędzie obsługującym Ministra) jak i w jednostkach podległych i nadzorowanych. Zgodnie z definicją kontroli zarządczej, określoną w art. 68 ust. 1 przywołanej ustawy istotnym elementem kontroli zarządczej jest system wyznaczania celów i zadań oraz system ich monitorowania. Dla osiągnięcia celów i wykonania zadań istotne znaczenie ma zarządzanie ryzykiem. Odpowiedzią na konkretne ryzyko powinny być takie mechanizmy kontroli, które zminimalizują skutki wystąpienia sytuacji niepożądanych mogących zaburzyć osiągnięcie zaplanowanego rezultatu. Natomiast ustalenia kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. w części 22 i części 41 wskazują, że ustalone mechanizmy kontroli nie stanowiły

wystarczającej odpowiedzi na ryzyko wystąpienia nieprawidłowości. Nie zostały zrealizowane wszystkie inwestycje, których termin zakończenia planowany był na 2015 r., w szczególności budowa zbiornika Świnna Poręba, a także projekt *Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami* (dalej „Projekt ISOK”). Nie bez znaczenia jest również fakt, że jeszcze w pierwszych dniach kwietnia 2016 r. nie było znane źródło finansowania budowy zbiornika Świnna Poręba¹⁵.

W roku 2015 nie został wykonany żaden z dwóch planowanych do ustanowienia planów ochrony obszarów Natura 2000 oraz nie wykonano 38 planów zadań ochronnych z 74 planowanych do wykonania w 2015 r., pomimo wydatkowania na ten cel 99,1% zaplanowanych środków. Brak dokumentów planistycznych na obszarach chronionych został zauważony przez Ministra Środowiska w „*Bilansie otwarcia przeprowadzonym w Ministerstwie Środowiska (stan na 19 listopada 2015 r.)*”. W dokumencie tym wskazano, iż brak realnego nadzoru nad regionalnymi dyrektorami ochrony środowiska skutkuje brakiem tych dokumentów.

Najwyższa Izba Kontroli już w 2012 roku sygnalizowała, że budżet dysponenta części 22 – Gospodarka wodna i części 41 – Środowisko w trakcie roku jest znacząco zwiększany środkami z rezerw celowych budżetu państwa.

W ocenie NIK brak pełnej wiedzy od początku roku budżetowego o wysokości możliwych do wykorzystania środków na wydatki, uniemożliwia planowanie realizacji zadań na dany rok budżetowy. Podstawą realizacji zadań właściwych dla działu kierowanego przez danego ministra jest, zgodnie z art. 70 ustawy o *finansach publicznych*, roczny plan działalności. W planie tym należy określić cele zadań budżetowych wraz ze wskazaniem podzadań służących osiągnięciu celów oraz mierniki określające stopień realizacji celu. Ponadto minister kierujący działem powinien określić ogół działań, wchodzących w skład podzadań, niezbędnych dla zapewnienia osiągnięcia celów zadań budżetowych. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że plany, opracowane bez wiedzy o ostatecznych kwotach możliwych do wykorzystania w danym roku, nie pozwalają na właściwe programowanie, a w konsekwencji na skuteczne osiąganie zaplanowanych celów zadań budżetowych. Zwiększanie limitu wydatków w ciągu roku i w takiej skali jak miało miejsce w roku 2015 w części 22 powoduje, że wiele działań jest podejmowanych ad hoc przez co mogą być one nieskuteczne.

Po kontroli wykonania w 2011 r. budżetu państwa NIK sformułowała, w *Informacji o wynikach kontroli wykonania budżetu państwa w 2011 r. w częściach 22 – Gospodarka wodna i 41 – Środowisko*, wniosek do Ministra Finansów o dokonanie analizy zasadności pozostawiania znacznych środków finansowych w rezerwach celowych budżetu państwa.

W 2015 r. ustalony pierwotnie w ustawie budżetowej limit wydatków w części 22 został zwiększony środkami z rezerw celowych o ponad 160%, a limit wydatków w części 41 o ponad 55%.

Szczególne uwagę należy zwrócić na, nieznaną logicznego uzasadnienia, praktykę finansowania państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących ze środków rezerwy celowej poz. 4 *Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym kontynuacja zadań wynikających z uchwały uchylającej Program ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły*. Służba ta funkcjonuje w ramach Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowy Instytut Badawczy (IMGW) w każdym roku, znane są więc koszty jej funkcjonowania, a także pozycje klasyfikacji budżetowej ponoszonych rocznie wydatków. Zgodnie z art. 140 ust 2 pkt 1 up w budżecie państwa mogą być tworzone rezerwy celowe m.in. na wydatki, których szczegółowy podział na pozycje klasyfikacji budżetowej nie jest możliwy do dokonania w okresie opracowywania projektu ustawy budżetowej. Finansowanie państwowej służby do spraw bezpieczeństwa budowli piętrzących ze środków rezerwy celowej jest jedną z przyczyn opóźnień w zawieraniu z IMGW umów dotacji na realizację zadań tej służby.

¹⁵ Sejm 13 maja 2016 r. uchwalił ustawę o dokończeniu budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba (druk nr 427).

W roku 2015 wypłacone odszkodowania, w związku z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 5 grudnia 2014 r. z tytułu szkód wyrządzonych przez łosie w lasach prywatnych¹⁶, wyniosły 386,6 tys. zł, a zasądzone odsetki 180,2 tys. zł.

Pomimo że Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez zwierzęta łowne, objęte całoroczną ochroną (art. 50 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – *Prawo łowieckie*¹⁷), Minister Środowiska odmawiał wypłaty odszkodowania za szkody wyrządzone w lesie prywatnym przez łosie, powołując się m.in. na przepis art. 46 ust. 1 przywołanej ustawy.

Zdaniem NIK, kwestia rekompensat i odszkodowań za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w lasach prywatnych wymaga rozstrzygnięcia i wprowadzenia stosownych instrumentów prawnych, które stanowiąc będą podstawę analizy roszczeń, bez uciekania się do długotrwałych spraw sądowych.

NIK zwraca uwagę, że po kontroli wykonywania przez państwowe jednostki budżetowe zadań dofinansowanych z rezerwy celowej utworzonej w budżecie państwa na podstawie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz po kontroli wykonania w 2014 r. budżetu państwa w części 22 – Gospodarka wodna i części 41 – Środowisko, sformułowane były wnioski odpowiednio do Ministra Finansów i Ministra Środowiska o ustalenie, innej niż rezerwa poz. 59, ścieżki finansowania składek do organizacji międzynarodowych oraz do Ministra Środowiska o zaprzestanie finansowania projektu GreenEvo ze środków przeznaczonych na realizację zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, ujętych w rezerwie poz. 59. Finansowanie wydatków na ten cel z wymienionej wyżej rezerwy celowej, NIK uznała za niezgodne z celem utworzenia tej rezerwy.

Jak ustalono w toku kontroli wykonania w 2015 r. budżetu państwa, inne źródło finansowania tych wydatków nie zostało wskazane. W związku z tym projekt GreenEvo decyzją Ministra Środowiska został z końcem 2015 r. zamknięty. Należy jednak zauważyć, że pomimo podjęcia takiej decyzji strona internetowa projektu (greenevo.gov.pl) nadal jest aktywna, jakkolwiek ostatni wpis na tej stronie datowany jest na 25 listopada 2015 r.

Natomiast Minister Finansów nie zapewnił finansowania składek do organizacji międzynarodowych¹⁸ z innych środków niż te, które zostały ujęte we wskazanej wyżej rezerwie celowej. Również w 2016 r. składki do organizacji międzynarodowych będą finansowane ze środków NFOŚiGW, poprzez rezerwę celową poz. 59, na podstawie art. 10 ustawy z dnia 16 grudnia 2015 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2016¹⁹. Jakkolwiek w uzasadnieniu do tej ustawy wskazano, że przepis ten ma charakter epizodyczny, to nie zmienia to faktu, że rok 2016 będzie kolejnym, w którym składki do organizacji międzynarodowych będą finansowane z niewłaściwego źródła. W 2015 r. w ramach części 22 – Gospodarka wodna i części 41 – Środowisko opłacono składki do 35 organizacji międzynarodowych w łącznej kwocie 76.425,5 tys. zł – 51,7% tej kwoty zostało sfinansowane ze środków rezerwy poz. 59.

Biorąc powyższe pod uwagę, niezbędne jest, zdaniem NIK, poza realizacją wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych, podjęcie działań przez Ministra Finansów w zakresie:

- przeprowadzenia analizy zasadności pozostawiania znacznych środków finansowych w rezerwach celowych budżetu państwa;
- zapewnienia bezpośrednio w budżecie części 22 – Gospodarka wodna niezbędnych środków na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem skutkom powodzi;
- ustalenia innej, niż rezerwa poz. 59, ścieżki finansowania składek do organizacji międzynarodowych.

¹⁶ Sygn. Akt VCa 483/14.

¹⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 2168, ze zm.

¹⁸ W zakresie dotychczas finansowanym z rezerwy celowej poz. 59.

¹⁹ Dz. U. poz. 2199.

Ponadto, nadal aktualny pozostaje wniosek sformułowany w Informacji o wynikach kontroli „Prowadzenie gospodarki łowieckiej”²⁰ dotyczący rozszerzenia zakresu zmian ustawy – *Prawo łowieckie*, m.in. o wprowadzenie przepisów umożliwiających uzyskanie rekompensaty/odszkodowania za szkody wyrządzone przez zwierzynę w lasach prywatnych.

²⁰ Nr ewid. 162/2015/D/14/508/KSI.

III. Wyniki kontroli wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich

1. Dochody budżetowe

1.1. Realizacja dochodów budżetowych w części 22 – Gospodarka wodna

Zrealizowane w części 22 dochody wyniosły łącznie 38.967,8 tys. zł, co stanowiło 108,9% kwoty pierwotnie planowanej i 101,2% planu po zmianach. Zaplanowane pierwotnie w ustawie budżetowej dochody zostały w wyniku nowelizacji tej ustawy²¹ zwiększone o 2.708,0 tys. zł (7,6%) do kwoty 38.507,0 tys. zł. W porównaniu do 2014 r. uzyskane w 2015 r. dochody były niższe o 7.197,7 tys. zł (tj. o 15,6%). W 2015 r. nie planowano i nie uzyskano dochodów klasyfikowanych w latach poprzednich w rozdziale 71094 – *Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze*.

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., kontrola dochodów budżetowych w części 22 – Gospodarka wodna została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych, ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, z wynikami roku ubiegłego.

Głównym źródłem zrealizowanych dochodów były wpływy w rozdziale 71018 – *Regionalne zarządy gospodarki wodnej* w kwocie 37.626,4 tys. zł, co stanowiło 106,4% kwoty pierwotnie planowanej, 101,1% planu po zmianach oraz 212,3% kwoty dochodów uzyskanych w tym rozdziale w 2014 r. Uzyskano je z tytułu m.in. dzierżawy gruntów na cele rolnicze i nierolnicze; zbycia praw majątkowych (sprzedaż świadectw pochodzenia energii elektrycznej); sprzedaży energii elektrycznej wytwarzanej przez małe elektrownie wodne.

W toku przeprowadzonej w RZGW w Szczecinie kontroli dochodów budżetowych stwierdzono, że w księgach rachunkowych 2015 r. nieprawidłowo ujęto należności w kwocie 1.312,5 tys. zł. Kwota ta dotyczyła należności rozłożonych na raty, których termin spłaty przypadał na 2016 r. i została zaewidencjonowana na koncie 221 – *Należności z tytułu dochodów budżetowych*, zamiast na koncie 226 – *Długoterminowe należności budżetowe*.

Było to niezgodne z zasadami funkcjonowania wskazanych wyżej kont, określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej²².

Dane dotyczące dochodów budżetowych w części 22 – Gospodarka wodna przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 1a do Informacji.

1.2. Realizacja dochodów budżetowych w części 41 – Środowisko

Zrealizowane w części 41 dochody wyniosły łącznie 2.026.673,5 tys. zł, co stanowiło 97,0% kwoty pierwotnie planowanej i 92,5% planu po zmianach. Zaplanowane pierwotnie w ustawie budżetowej dochody zostały w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej zwiększone o 101.836,0 tys. zł (o 4,9%) do kwoty 2.190.935,0 tys. zł. W porównaniu do 2014 r. uzyskane w 2015 r. dochody były wyższe o 158.347,4 tys. zł, tj. o 8,5%.

²¹ Ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2015 (Dz. U. poz. 2195).

²² Dz. U. z 2013 r. poz. 289, ze zm.

Głównymi źródłami zrealizowanych dochodów w części 41 były wpływy uzyskane w:

- rozdziale 02095 – *Pozostała działalność* w kwocie 821.870,7 tys. zł (40,6% dochodów ogółem) głównie z tytułu wpłaty z kapitału (funduszu) własnego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, zgodnie z art. 2 ust.1 ustawy z dnia 24 stycznia 2014 r. o zmianie ustawy o lasach²³;
- rozdziale 90011 – *Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej* w kwocie 471.161,1 tys. zł (23,2% dochodów ogółem) z tytułu dokonywanych przez właściwe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej wpłat na utworzenie rezerwy celowej poz. 59 *na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*;
- rozdziale 90095 – *Pozostała działalność* w kwocie 547.929,3 tys. zł (27,0% dochodów ogółem) z tytułu wpływów z handlu uprawnieniami do emisji.

W wyniku przeprowadzonego w Ministerstwie Środowiska (urzędzie obsługującym Ministra Środowiska – dysponent III stopnia) badania 16 dowodów księgowych i odpowiadających im zapisów księgowych na łączną kwotę 1.379.481,4 tys. zł²⁴ (tj. 90,3% kwoty dochodów ogółem uzyskanych przez tę jednostkę) nie stwierdzono nieprawidłowości.

Niemniej jednak, w wyniku badania wpłat dokonywanych z tytułu ustanowienia użytkowania górniczego w celu wydobywania kopalin lub poszukiwania i rozpoznawania ich złóż stwierdzono, że w zapisach 23 umów na ustanowienie użytkowania górniczego występuje kolizja terminu wymagalności wpłaty wynagrodzenia, waloryzowanego według średniorocznej wartości wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych, z terminem publikacji wartości tego wskaźnika przez Prezesa GUS. W związku z tym jeden z użytkowników górnicznych w 2015 r. poniósł, nie ze swojej winy, koszty odsetek ustawowych w wysokości 1,0 tys. zł.

Kwestia kolizji wskazanych wyżej terminów została także stwierdzona w toku realizacji w 2015 r., przez Biuro Kontroli i Audytu Wewnętrzny MS, zadania audytowego *Skuteczność komunikacji w zakresie przekazywania informacji w procesie poboru dochodów budżetowych*.

Minister Środowiska w celu rozwiązania tego problemu wprowadził z dniem 1 stycznia 2016 r. *Zasady ustalania wynagrodzenia z tytułu użytkowania górniczego*, w których określono termin płatności wynagrodzeń waloryzowanych na dzień 1 marca każdego roku. Wytyczne stanowiły podstawę do przedstawienia użytkownikom górnicznym projektów zmian obowiązujących umów w zakresie terminu płatności zobowiązań.

Dane dotyczące dochodów budżetowych w części 41 – Środowisko przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 1b do Informacji.

1.3. Należności pozostałe do zapłaty

Na koniec 2015 r., w części 22 – Gospodarka wodna, stan należności pozostałych do zapłaty wyniósł 11.069,3 tys. zł, w tym zaległości 11.067,9 tys. zł. W porównaniu do 2014 r. należności pozostałe do zapłaty, w tym zaległości, były wyższe o 2.783,2 tys. zł (tj. o 33,6%).

Zaległości we wpływach dochodów budżetowych wystąpiły w jednostkach podległych Ministrowi Środowiska, tj. regionalnych zarządach gospodarki wodnej (rzgw)²⁵. Największe kwoty należności dotyczyły nieregulowanych płatności na rzecz rzgw, z tytułu m.in.: kar umownych za niedotrzymanie przez wykonawców terminów realizacji umów; opłat za dzierżawę gruntów, budowli wodnych, obwodów rybackich.

Na koniec 2015 r., w części 41 – Środowisko, stan należności pozostałych do zapłaty wyniósł 3.782,8 tys. zł, w tym zaległości 3.331,0 tys. zł. W porównaniu do stanu na koniec 2014 r. kwota

²³ Dz. U. poz. 222.

²⁴ Dobranych spośród należności zrealizowanych w najwyższej kwocie z zastosowaniem metody PPS/MUS, tj. z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wielkości, przy założeniu interwału losowania na poziomie 2%.

²⁵ Dochody uzyskane przez te jednostki klasyfikowane są w rozdziale 71018.

należności pozostałych do zapłaty była niższa o 1.772,2 tys. zł (o 31,9%), a kwota zaległości była niższa o 2.056,4 tys. zł (o 38,2%).

Należy jednak zwrócić uwagę, że w dwóch rozdziałach, tj. 90022 – *Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska* i 90023 – *Regionalne dyrekcje ochrony środowiska* nastąpił znaczny wzrost zaległości, odpowiednio o 28,3% (do kwoty 871,2 tys. zł) oraz o 165,5% (do kwoty 765,5 tys. zł). Spowodowane to było nieuregulowaniem płatności, m.in. z tytułu czynszu dzierżawnego, należnego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a także kar umownych za nieterminowe lub nienależyte wykonanie przedmiotu umów.

Dysponent części budżetowych 22 i 41, w ramach sprawowanego nadzoru, na bieżąco monitorował poziom należności i zaległości wykazywanych przez jednostki podległe. Kierownicy tych jednostek zostali zobowiązani do przedkładania pisemnych informacji o rodzaju i częstotliwości podejmowanych działań, zmierzających do skutecznej egzekucji zaległości. Przeprowadzono również kwartalne analizy struktury zaległości wykazywanych przez podległe jednostki, w tym analizę przyrostu nowych zaległości, identyfikowano tytuły dochodów, w zakresie których poziom zaległości był najwyższy, jak również zaległości, które były najtrudniej i najdłużej egzekwowane. Zbiorcza analiza struktury zaległości była następnie przekazywana do Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Środowiska, do wykorzystania w trakcie kontroli w jednostkach podległych.

Należy jednak zwrócić uwagę, że znaczny wzrost zaległości – szczególnie w regionalnych zarządach gospodarki wodnej, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i regionalnych dyrekcjach ochrony środowiska – oznacza, że od kilku lat podejmowane przez Ministra Środowiska działania dyscyplinujące nie przyniosły efektów.

2. Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich

2.1. Wydatki budżetu państwa

2.1.1. Wydatki budżetu państwa w części 22 – Gospodarka wodna

W ustawie budżetowej na rok 2015 wydatki budżetu państwa w części 22 – Gospodarka wodna zostały zaplanowane w wysokości 364.863,0 tys. zł, w kwocie o 45.805,0 tys. zł wyższej od wydatków ujętych w ustawie budżetowej na rok 2014, tj. o 14,3%.

W trakcie roku limit wydatków został zwiększony per saldo o 595.661,9 tys. zł (tj. o 163,3%) do kwoty 960.524,9 tys. zł. Zmiany w limicie wydatków wynikały przede wszystkim ze zwiększenia planu wydatków o 592.018,4 tys. zł z rezerw celowych budżetu państwa z przeznaczeniem głównie na: na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych (poz. 4 – 302.699,0 tys. zł) oraz dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (poz. 59 – 199.954,6 tys. zł).

Zrealizowane wydatki w części 22 wyniosły ogółem 939.100,2 tys. zł, co stanowiło 97,8% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 11.470,2 tys. zł, tj. o 1,2%.

Środki z rezerw celowych wykorzystano w łącznej kwocie 573.003,7 tys. zł (96,8% kwoty uruchomionej), m.in. na:

- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym kontynuację zadań wynikających z uchwały uchylającej Program ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły (poz. 4) – 290.947,6 tys. zł (96,1%) – niepełne wykorzystanie środków spowodowane było wydaniem przez Ministra Finansów trzech decyzji o uruchomieniu środków w łącznej kwocie 16.780,0 tys. zł w dniach 30–31 grudnia 2015 r., pomimo że wniosek o uruchomienie środków został przekazany do Ministerstwa Finansów przez Ministra Środowiska 4 listopada 2015 r. W związku z tym z tej kwoty wykorzystano tylko 6.374,7 tys. zł (tj. 38,0%);
- kontynuację zadań wynikających z ustawy uchylającej Program dla Odry 2006 (poz. 18) – 5.046,6 tys. zł (99,9%);

- wynagrodzenia związane ze zmianami organizacyjnymi i realizacją nowych zadań (w tym na skutki przechodzące z 2014 r.) oraz na wynagrodzenia osób zajmujących się programami finansowanymi z budżetu UE (poz.19) – 134,6 tys. zł (99,8%);
- dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (poz. 59) – 194.273,7 tys. zł (97,2%), w tym 8.097,2 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie składek do organizacji międzynarodowych.

Wydatki według grup ekonomicznych²⁶

Na *dotacje* poniesiono wydatki w łącznej wysokości 25.981,1 tys. zł (99,9% planu po zmianach), co stanowiło 2,8% wydatków ogółem. W porównaniu do 2014 r. wydatki w tej grupie w 2015 r. były niższe o 1.962,1 tys. zł (7,0%). Najwyższe wydatki, tj. 24.067,0 tys. zł, przeznaczono na dotacje dla IMGW m.in. na finansowanie państwowej służby hydrologiczno-meteorologicznej.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych sfinansowano w kwocie 2.373,1 tys. zł (99,8% planu po zmianach), co stanowiło 0,3% wydatków ogółem. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 43,8 tys. zł (1,9%). W ramach tych wydatków sfinansowano m.in. świadczenia pracownicze wynikające z przepisów BHP.

Na *wydatki bieżące jednostek budżetowych* wykorzystano kwotę 469.105,3 tys. zł (99,3% planu po zmianach), co stanowiło 49,9% wydatków ogółem. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 16.294,3 tys. zł (3,6%). Wydatki na *współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej* w tej grupie wyniosły 56.664,6 tys. zł. Najwyższe wydatki poniesiono na zakup usług pozostałych i remontowych (§§ 4270 i 4300) w kwocie 168.057,2 tys. zł, co stanowiło 35,8% wydatków ogółem w tej grupie. Sfinansowano z nich m.in. akcję lodolamania, remonty budowli wodnych i taboru pływającego.

W tej grupie wydatki na wynagrodzenia (według sprawozdania Rb-28) stanowiły 27,8% i zostały zrealizowane w kwocie 130.676,9 tys. zł (99,8% planu po zmianach). Były one wyższe od wydatków roku 2014 o 975,0 tys. zł, tj. o 0,7%.

Analiza danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 z wykonania planu wydatków jednostek podległych dysponentowi części 22 wykazała, że nie zostały przekroczone planowane wydatki na wynagrodzenia. W 2015 r. przeciętne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) w części 22 wynosiło 2.891 osób i w porównaniu do 2014 r. nie zmieniło się. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (według kwartalnego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach) wyniosło 3.838 zł i w porównaniu do 2014 r. było wyższe o 26 zł (0,7%).

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe zostały wykorzystane w kwocie 1.332,5 tys. zł (98,9% planu po zmianach i 97,5% planu według ustawy budżetowej).

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 441.640,7 tys. zł (96,2% planu po zmianach), co stanowiło 47,0% wydatków ogółem. W porównaniu do 2014 r. były one niższe o 2.905,8 tys. zł (0,7%). Wydatki na *współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej* w tej grupie wyniosły 82.530,1 tys. zł. Niepełne wykorzystanie limitu wydatków spowodowane było m.in. przesunięciem na 2016 r. terminu zakończenia zadania *Regulacja Noteci na odcinku Pakość z uwzględnieniem jezior Mielno i Sadłogoszcz* oraz przedłużającymi się procedurami wydania przez Urząd Miejski w Bydgoszczy pozwolenia wodnoprawnego oraz pozwolenia na budowę przepławki przy jazie Farna. Największe kwoty wydatkowano m.in. na: budowę zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny (226.383,5 tys. zł²⁷), budowę stopnia wodnego Malczyce na rzece Odrze (41.007,0 tys. zł²⁸).

²⁶ Analiza wykonania wydatków w poszczególnych grupach została przeprowadzona po rozdzieleniu wydatków z grupy *Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej* pomiędzy właściwe grupy ekonomiczne.

²⁷ Łączna kwota wydatków uwzględniająca wszystkie źródła finansowania, w tym budżet państwa.

²⁸ Łączna kwota wydatków uwzględniająca wszystkie źródła finansowania, w tym budżet państwa.

W toku kontroli przeprowadzono, u dwóch dysponentów III stopnia (w RZGW w Szczecinie i Ministerstwie Środowiska) w ramach części 22 – Gospodarka wodna, badanie wydatków m.in. pod kątem zgodności z planem finansowym, planem zamówień publicznych oraz ich adekwatności do osiągnięcia planowanego efektu w wyniku ich poniesienia. Próbę do badania wyznaczono metodą monetarną (MUS)²⁹ ze zbioru dowodów księgowych, będących fakturami lub dokumentami równoważnymi fakturom i stanowiących podstawę płatności w 2015 r. Wylosowano łącznie 69 dowodów na kwotę 44.724,8 tys. zł (tj. 4,8% wydatków w części 22). W zakresie badanej próby wydatków nie stwierdzono nieprawidłowości.

W wyniku badania wylosowanych wydatków stwierdzono, że jedna ze składek z tytułu przynależności Rzeczypospolitej Polskiej do organizacji międzynarodowych została uregulowana nieterminowo. Na skutek opóźnienia w uregulowaniu składki do EUMETSAT³⁰ zostały naliczone przez tę organizację odsetki w wysokości 715,56 euro. Kwota odsetek została pobrana przez EUMETSAT ze środków zdeponowanych nadwyżek finansowych organizacji na Working Capital Fund (funduszu obrotowym). De facto jednak odsetki obciążą stronę polską. Zgodnie bowiem z procentowym udziałem poszczególnych państw członkowskich, każde z tych państw ma prawo do dysponowania kwotą przypadającą na nie z tego funduszu, w tym również do wycofywania tych środków.

NIK zwraca uwagę, że przyczyną opóźnienia w opłaceniu wskazanej wyżej składki było wydanie przez Ministra Finansów decyzji o uruchomieniu środków z rezerwy celowej poz. 59 na sfinansowanie składek do organizacji międzynarodowych po upływie dwóch miesięcy od daty złożenia przez Ministra Środowiska wniosku o zwiększenie limitu wydatków na ten cel. Minister Finansów najpierw odmówił wydania przedmiotowej decyzji, informując Ministra Środowiska o konieczności ponownej analizy finansowania składek do organizacji międzynarodowych i zastosowania takiej wykładni przepisu art. 31 ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o *zmianie niektórych ustaw w związku z realizacją ustawy budżetowej*³¹, tzw. ustawy o budżecie na 2015 r., która umożliwiłaby przeznaczenie środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2015 r. poprzez bezpośrednie opłacenie tych składek przez ten fundusz. Ostatecznie decyzja o uruchomieniu środków na opłacenie składek do organizacji międzynarodowych została wydana przez Ministra Finansów 11 września 2015 r., po interwencji Ministra Środowiska.

Ogółem w 2015 r. na opłacenie składek do czterech organizacji międzynarodowych wydatkowano w ramach części 22 – Gospodarka wodna 38.470,6 tys. zł – 21% tej kwoty zostało sfinansowane ze środków rezerwy celowej poz. 59.

Kwestia nieprawidłowej ścieżki finansowania niniejszych składek została rozstrzygnięta w roku 2014 przez Kolegium NIK w toku kontroli „*Wykonywanie przez państwowe jednostki budżetowe zadań dofinansowanych z rezerwy celowej utworzonej w budżecie państwa na podstawie ustawy – Prawo ochrony środowiska*”.

W RZGW w Szczecinie badaniem objęto pięć postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym trzy w trybie przetargu nieograniczonego, o łącznej wartości zawartych umów 656,4 tys. zł. Na realizację tych zamówień w 2015 r. wydatkowano łącznie 316,3 tys. zł, z tego 191,5 tys. zł z budżetu państwa oraz 124,8 tys. zł z budżetu środków europejskich.

W tej jednostce dokonano podziału na części zamówienia dotyczącego obsługi eksploatacyjnej ośmiu łodolamaczy (będących w posiadaniu RZGW w Szczecinie) na potrzeby łodolamania na rzece Odrze, Warcie i Noteci. W dniu 27 listopada 2015 r., poprzez zawarcie umowy, udzielono zamówienia publicznego na wykonywanie wymienionej wyżej obsługi łodolamaczy w grudniu 2015 r. za kwotę 139,5 tys. zł. Zamówienia udzielono bez stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r.

²⁹ MUS – Monetary Unit Sampling, tj. metodą statystyczną uwzględniającą prawdopodobieństwo wyboru dowodu proporcjonalnie do wartości transakcji, udokumentowanej tym dowodem.

³⁰ Europejska Organizacja Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych.

³¹ Dz. U. poz. 1877, ze zm.

– *Prawo zamówień publicznych*³² (dalej „upzp”), powołując się na art. 4 pkt 8 tej ustawy. Natomiast 24 grudnia 2015 r., po przeprowadzeniu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, zawarto umowę na wykonywanie obsługi lodołamaczy w okresie od 1 stycznia do 15 marca 2016 r. na kwotę 338,3 tys. zł. Wykonawcą usług określonych tymi umowami był ten sam kontrahent. W RZGW wyjaśniono, że udzielenie jednego zamówienia publicznego obejmującego obsługę lodołamaczy w okresie od grudnia 2015 r. do 15 marca 2016 r. spowodowałoby zaciągnięcie zobowiązania wykraczającego poza roczny plan finansowy jednostki.

Należy zwrócić uwagę, że jednym z najważniejszych elementów, umożliwiających efektywne i prawidłowe stosowanie upzp jest prawidłowe planowanie zamówień publicznych i szacowanie ich wartości. Ma to istotne znaczenie w kontekście art. 32 ust. 2 upzp, który stanowi, że zamawiający nie może w celu uniknięcia stosowania przepisów ustawy dzielić zamówienia na części lub zaniżać jego wartości.

W ocenie NIK, faktu udzielenia dwóch zamówień publicznych tożsamych przedmiotowo, podmiotowo i czasowo w odstępie jednego miesiąca nie można tłumaczyć potrzebą działania w granicach planu finansowego. Prowadzenie lodołamania nie było dla kontrolowanej jednostki w 2015 r. zadaniem nowym. Należało tylko w odpowiednim czasie wystąpić do Ministra Finansów z wnioskiem o zapewnienie finansowania.

Dokonanie nieuprawnionego podziału na części zamówienia publicznego stanowiło czyn polegający na naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, określony w art. 17 ust. 1c ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych³³.

Poza tym, w toku kontroli przeprowadzonej w RZGW w Szczecinie stwierdzono, że nie podjęto rzetelnych działań w celu wyegzekwowania, od wykonawcy prac remontowych i przeglądów urządzeń na lodołamaczach będących własnością RZGW w Szczecinie, dokumentacji potwierdzającej spełnianie stosownych wymagań przez urządzenia lub części zamienne zamontowane na tych lodołamaczach. Zgodnie z postanowieniami aneksu do końcowego protokołu odbioru prac zamawiający zobowiązał do zapłaty wynagrodzenia w kwocie 86,2 tys. zł, a wykonawca zobowiązał się do dostarczenia wraz z fakturą dokumentacji potwierdzającej, że zamontowane urządzenia posiadają m.in. stosowne certyfikaty, deklaracje zgodności, atesty, karty gwarancyjne. Wykonawca nie dostarczył w zadeklarowanym terminie dokumentacji, pomimo to zamawiający zatwierdził wypłatę wynagrodzenia. Należy podkreślić, że żądanie przedłożenia przedmiotowej dokumentacji przed wypłatą wynagrodzenia było jedynym atutem RZGW do wyegzekwowania od wykonawcy spełnienia obowiązku, do którego zobowiązał się podpisując aneks do protokołu. Jakkolwiek remont lodołamaczy został wykonany, to jednostka kontrolowana nie posiadała m.in. kart gwarancyjnych. Tym samym w przypadku awarii zamontowanych urządzeń zamawiający, bez karty gwarancyjnej, nie będzie mógł skorzystać z prawa do naprawy urządzenia w ramach gwarancji. To z kolei oznacza, że za ewentualną naprawę zamawiający (RZGW) będzie musiał zapłacić. Dlatego też, zdaniem NIK, niewyegzekwowanie stosownej dokumentacji przed wypłatą wynagrodzenia, nie zabezpieczało interesów jednostki kontrolowanej.

W ramach kontroli wykorzystania środków na wynagrodzenia ustalono, że w Ministerstwie Środowiska nie zapewniono wykorzystania przez osobę odwołaną z funkcji Sekretarza Stanu urlopu wypoczynkowego w okresie wypowiedzenia stosunku pracy, czego konsekwencją był wydatek na wypłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop w wysokości 10,6 tys. zł. Art. 167¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – *Kodeks pracy*³⁴ stanowi m.in., że: „*W okresie wypowiedzenia umowy o pracę pracownik jest obowiązany wykorzystać przysługujący mu urlop, jeżeli w tym okresie pracodawca udzieli mu urlopu. (...)*”. Osobie tej nie został jednak udzielony urlop wypoczynkowy, wypłacono jej

³² Dz. U. z 2015 r. poz. 2164.

³³ Dz. U. z 2013 r. poz. 168.

³⁴ Dz. U. z 2014 r. poz. 1502, ze zm.

natomiast ekwiwalent za niewykorzystany urlop, co zdaniem NIK było działaniem niegospodarnym i niecelowym.

Przeprowadzona w Ministerstwie Środowiska analiza dokumentacji, związanej z zawarciem z IMGW umowy dotacji wykazała, iż umowa ta została podpisana dopiero w lipcu 2015 r., tj. 147 dni po uruchomieniu decyzją Ministra Finansów środków z rezerwy celowej poz. 4 na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych. Powyższa dotacja przeznaczona była na sfinansowanie zadania *Wykonanie pomiarów, badań i ocen stanu bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych stanowiących własność Skarbu Państwa*. Zgodnie z § 10 umowy kwota dotacji mogła być przeznaczona na sfinansowanie wydatków poniesionych od dnia 24 lutego 2015 r. NIK po kontroli wykonania w 2014 r. budżetu państwa sformułowała, w przekazanym Ministrowi Środowiska wystąpieniu pokontrolnym, wniosek dotyczący zapewnienia zawierania umów dotacji przed rozpoczęciem realizacji zadań. W Ministerstwie Środowiska wyjaśniono, że w celu realizacji tego wniosku dokonano zmiany procedur dotyczących *Działań Nadzorczych Ministra Środowiska wobec Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej* i 18 lutego 2016 r. znowelizowano ten dokument, zobowiązując Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej do przedkładania w Ministerstwie Środowiska, projektów umów dotacji celowych, dla których środki finansowe zostały zabezpieczone w projekcie ustawy budżetowej lub w ustawie budżetowej, najpóźniej do 31 października roku poprzedzającego realizację umowy.

NIK przyjmuje do wiadomości, że Minister Środowiska znowelizował procedury kontroli zarządczej i ustalił mechanizmy kontroli, które mają stanowić odpowiedź na ryzyko wystąpienia nieprawidłowości przy zawieraniu umów dotacji, w szczególności umów zawieranych z IMGW. W związku z tym, wykonanie wniosku pokontrolnego w powyższym zakresie będzie mogło zostać ocenione dopiero w przyszłym roku.

Na koniec 2015 r. zobowiązania w części 22 wyniosły ogółem 58.648,3 tys. zł i były niższe o 5.900,5 tys. zł (o 10,0%) od stanu zobowiązań na koniec 2014 r. Główną pozycję zobowiązań stanowiły składki do organizacji międzynarodowych w kwocie 36.061,7 tys. zł. Pozostałe zobowiązania dotyczyły m.in. dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi. Zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.

Dane dotyczące wydatków budżetu państwa w części 22 – Gospodarka wodna przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 2a do Informacji.

2.1.2. Wydatki budżetu państwa w części 41 – Środowisko

W ustawie budżetowej na rok 2015 wydatki budżetu państwa w części 41 – Środowisko zostały określone w wysokości 372.741,0 tys. zł, w kwocie o 26.080,0 tys. zł wyższej od wydatków ujętych w ustawie budżetowej na rok 2014, tj. o 7,5%. Zaplanowany pierwotnie w ustawie budżetowej limit wydatków w części 41 został zwiększony per saldo o 224.357,8 tys. zł (tj. o 60,2%) do kwoty 597.098,8 tys. zł.

Zmiany w limicie wydatków wynikały przede wszystkim ze zwiększenia planu wydatków o 228.145,4 tys. zł z rezerw celowych budżetu państwa z przeznaczeniem głównie na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (poz. 59 – 111.110,5 tys. zł) oraz na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich (poz. 8 – 96.337,7 tys. zł).

Zrealizowane w 2015 r. wydatki w części 41 wyniosły ogółem 585.898,0 tys. zł, tj. 98,1% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 23.508,2 tys. zł, tj. o 4,2%.

Środki z rezerw celowych wykorzystano w łącznej kwocie 223.180,2 tys. zł (97,8% kwoty uruchomionej z tych rezerw), m.in.:

- na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (poz. 59) – 106.295,3 tys. zł (95,7%), z tego 31.439,8 tys. zł przeznaczono na sfinansowanie składek do organizacji międzynarodowych.

- zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa (poz. 16 i poz. 88) – 20.263,7 tys. zł (100,0%).

W listopadzie i grudniu 2015 r. Minister Środowiska dokonał blokady wydatków w części 41 w kwocie 3.435,7 tys. zł, w tym:

- 3.331,0 tys. zł dotyczyło środków przeznaczonych na refundację wydatków ponoszonych w ramach pomocy technicznej przez Instytucje Wdrażające PO liŚ 2007–2013. Blokada wynikała z dostosowania planu wydatków do zaktualizowanego wniosku o dofinansowanie projektu „RPD³⁵ sektora środowisko na lata 2014–2015” w zakresie zapotrzebowania na środki finansowe dla Instytucji Wdrażających;
- 100,1 tys. zł dotyczyło środków przeznaczonych na wsparcie przez NFOŚiGW beneficjentów realizujących projekty w ramach Programu PL02³⁶ z Funduszu Małych Grantów, zmniejszenie wynikało z przeprowadzonej aktualizacji zapotrzebowania na środki finansowe do końca roku.

Wydatki według grup ekonomicznych³⁷

Na dotacje poniesiono wydatki w kwocie 204.355,2 tys. zł (98,1% planu po zmianach), co stanowiło 34,9% wydatków ogółem. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 19.382,5 tys. zł (10,5%). Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w tej grupie wyniosły 36.744,8 tys. zł. Z tych środków udzielono dotacji m.in. dla 23 parków narodowych oraz dla Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Świadczenia na rzecz osób fizycznych sfinansowano w kwocie 1.525,3 tys. zł (99,3% planu po zmianach), co stanowiło 0,3% wydatków ogółem. W porównaniu do 2014 r. były one niższe o 244,6 tys. zł (13,8%). W ramach tych wydatków sfinansowano m.in. świadczenia pracownicze wynikające z przepisów BHP.

Na wydatki bieżące jednostek budżetowych wykorzystano kwotę 349.433,3 tys. zł (98,2% planu po zmianach), co stanowiło 59,6% wydatków ogółem. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 8.255,9 tys. zł (2,4%). Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w tej grupie wyniosły 22.526,3 tys. zł.

Najwyższe wydatki w tej grupie poniesiono na wynagrodzenia w kwocie 149.119,9 tys. zł (99,7% planu po zmianach), co stanowiło 42,6% wydatków bieżących ogółem. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 1.986,9 tys. zł, tj. o 1,4%.

Według danych wykazanych w rocznych sprawozdaniach budżetowych Rb-28 z wykonania planu wydatków jednostek podległych dysponentowi części 41, nie zostały przekroczone w tych jednostkach planowane wydatki na wynagrodzenia.

Przeciętne zatrudnienie w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wynosiło 2.351 osób (90,8% planu po zmianach) i w porównaniu z 2014 r. było wyższe o 19 osób (0,8%). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie przypadające na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 5.314 zł i w porównaniu do 2014 r. było wyższe o 22 zł (0,4%).

Wydatki na wynagrodzenia bezosobowe zostały wykonane w kwocie 3.589,3 tys. zł (89,6% planu po zmianach).

Stosownie do postanowień i wyroków sądowych³⁸ wypłacono na rzecz osób fizycznych 746,8 tys. zł tytułem zasądzonych rent oraz kar i odszkodowań (wraz z odsetkami) za szkody wyrządzone przez łosie.

³⁵ Roczny Plan Działań.

³⁶ Program Operacyjny (PL02) „Ochrona różnorodności biologicznej i ekosystemów”.

³⁷ Analiza wykonania wydatków w poszczególnych grupach została przeprowadzona po rozdzieleniu wydatków z grupy Współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej pomiędzy właściwe grupy ekonomiczne.

³⁸ Postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 8 maja 2015 r., wyrok Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy z dnia 21 października 2013 r. oraz Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 5 grudnia 2014 r.

W ramach tej grupy wydatków sfinansowano, ze środków rezerwy celowej poz. 59, realizację projektu GreenEvo w kwocie 2.426,7 tys. zł.

Po kontroli wykonania w 2014 r. budżetu państwa sformułowany został wniosek o zaprzestanie finansowania projektu GreenEvo ze środków ujętych w rezerwie celowej poz. 59. Należy podkreślić, że NIK nie wniosowała o zakończenie realizacji tego projektu. Projekt decyzją Ministra Środowiska został zamknięty z końcem 2015 r. Niezrozumiałe jest zatem formułowanie, w różnych pismach sporządzanych w Ministerstwie Środowiska, stwierdzenia, iż projekt GreenEvo został zamknięty na skutek decyzji NIK. Podkreślenia wymaga fakt, że NIK jedynie kwestionowała źródło finansowania projektu GreenEvo (tj. rezerwę celową poz. 59 na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej), a także od kilku lat zwracała uwagę na niewłaściwe zarządzanie tym projektem.

Wydatki majątkowe zrealizowano w kwocie 30.584,2 tys. zł (97,0% planu po zmianach), co stanowiło 5,2% wydatków ogółem. W porównaniu do 2014 r. były one niższe o 3.885,6 tys. zł (11,3%). Wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w tej grupie wyniosły 12.293,2 tys. zł. Niepełne wykorzystanie limitu wydatków spowodowane było m.in. przesunięciem na 2016 r. terminu realizacji projektu z udziałem środków Instrumentu Finansowego LIFE+ *Czynna ochrona siedlisk włośnienniczników i udroźnienie korytarza ekologicznego zlewni rzeki Drawy* z powodu opóźnień w opracowaniu dokumentacji. Największe kwoty wydatkowano m.in. na termomodernizację budynków: Ministerstwa Środowiska, Technikum Leśnego w Staroście i Zespołu Szkół Leśnych w Lesku.

Szczegółowemu badaniu poddano sześć umów dotacji (wraz z rozliczeniami) udzielonych, przez dysponenta części 41 – Środowisko, parkom narodowym w łącznej kwocie 32.330,0 tys. zł na sfinansowanie działań związanych m.in. z prowadzeniem działań ochronnych w ekosystemach parku, zmierzających do zachowania bioróżnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk przyrodniczych, siedlisk roślin, siedlisk zwierząt lub siedlisk grzybów. Dotacje dla parków narodowych zostały przyznane na podstawie umów zawartych z początkiem 2015 r., tj. w terminie umożliwiającym sprawne finansowanie zadań.

W toku kontroli przeprowadzono, w Ministerstwie Środowiska (na poziomie dysponenta III stopnia) w ramach części 41 – Środowisko, badanie wydatków m.in. pod kątem zgodności z planem finansowym, planem zamówień publicznych oraz ich adekwatności do osiągnięcia planowanego efektu w wyniku ich poniesienia. Próbę do badania wyznaczono, z określonego zbioru, metodą MUS z doborem celowym. Wybrano łącznie 60 dowodów księgowych na kwotę 37.192,9 tys. zł (tj. 6,3% wydatków w części 41).

W wyniku badania wylosowanych wydatków stwierdzono, że jedna ze składek z tytułu przynależności Rzeczypospolitej Polskiej do organizacji międzynarodowych została uregulowana nieterminowo.

Opóźnienie w opłaceniu składki do United Nations Environment Programme (UNEP)³⁹ nie spowodowało konieczności opłacenia odsetek za zwłokę. Ministerstwo Środowiska poinformowało UNEP o późniejszym terminie uregulowania należności i uzyskało potwierdzenie odstąpienia od naliczenia odsetek.

Przyczyną opóźnienia w uregulowaniu wskazanego wyżej zobowiązania było dwumiesięczne oczekiwanie na wydanie decyzji Ministra Finansów o uruchomieniu środków z rezerwy celowej poz. 59, co zostało szczegółowo opisane na stronie 14 niniejszej Informacji.

Ogółem w 2015 r. na opłacenie składek do 31 organizacji międzynarodowych wydatkowano w ramach części 41 – Środowisko 37.954,9 tys. zł – 82,8% tej kwoty zostało sfinansowane ze środków rezerwy celowej poz. 59.

³⁹ UNEP – Program Środowiskowy Organizacji Narodów Zjednoczonych, agenda ONZ powołana rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ w celu prowadzenia działań w zakresie ochrony środowiska i stałego monitorowania jego stanu na świecie.

Badaniem prawidłowości stosowania przepisów upzp objęto, w Ministerstwie Środowiska (urzędzie obsługującym Ministra Środowiska), cztery postępowania o udzielenie zamówień publicznych, w tym trzy w trybie przetargu nieograniczonego o łącznej wartości zawartych umów brutto 16.288,2 tys. zł – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na realizację badanych zamówień publicznych w 2015 r. wydatkowano 9.385,0 tys. zł, w tym 9.222,9 tys. zł ze środków budżetu państwa (z rezerwy celowej poz. 59) i 162,1 tys. zł z budżetu środków europejskich.

Na koniec 2015 r. zobowiązania w części 41 wyniosły ogółem 30.136,6 tys. zł i były wyższe o 874,7 tys. zł (o 3,0%) od stanu zobowiązań na koniec 2014 r. W kwocie tej 52,8% (tj. 15.905,0 tys. zł) stanowiły zobowiązania wymagalne. Powstały one z tytułu zwrotu nadpłat (wraz z odsetkami), wynikających z rozliczeń opłat za brak sieci zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Wymienione wyżej zobowiązania wymagalne zostały uregulowane dopiero 15 stycznia 2016 r. w kwocie 16.662,8 tys. zł, z tego 9.098,7 tys. zł stanowiła należność główna, a 7.564,1 tys. zł to kwota odsetek.

Minister Środowiska w 2015 r. trzykrotnie⁴⁰ składał do Ministra Finansów wnioski o uruchomienie z rezerw celowych środków na uregulowanie wskazanych wyżej zobowiązań wymagalnych, a także kierował pisma dotyczące pilnego wydania decyzji w tej sprawie. Podejmowane przez Ministra Środowiska w 2015 r. działania nie przyniosły oczekiwanego rozwiązania problemu zwrotu nadpłat (wraz z odsetkami) z tytułu opłat za brak sieci zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji. Dopiero po złożeniu czwartego wniosku (4 stycznia 2016 r.) Minister Finansów 11 stycznia 2016 r. wydał decyzję o uruchomieniu na ten cel środków z budżetu państwa na 2016 r. (rezerwa celowa poz. 16 – *Zobowiązania wymagalne Skarbu Państwa*). W związku z tym, że w 2015 r. Minister Finansów nie zwiększył limitu wydatków w części 41 – Środowisko na uregulowanie powyższych zobowiązań wymagalnych, kwota odsetek obliczonych na dzień zapłaty była wyższa o 757,8 tys. zł (tj. o 11,1%) od ustalonej kwoty odsetek na początek 2015 r.

Dane dotyczące wydatków budżetu państwa w części 41 – Środowisko przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 2b do Informacji.

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Ministerstwo Środowiska jako Instytucja Pośrednicząca

Zgodnie z rozporządzeniem ogólnym UE dotyczącym wdrażania perspektywy finansowej 2014–2020, uruchomienie funduszy europejskich będzie uzależnione od spełnienia warunków ex-ante, tj. zapewnienia określonych warunków wyjściowych, umożliwiających efektywną realizację programów operacyjnych. W sektorze środowiska do wypełnienia pozostają warunki:

- w obszarze gospodarki odpadami – przyjęcie aktualizacji Krajowego planu gospodarki odpadami (aKPGO); opracowanie aktualizacji wojewódzkich planów gospodarki odpadami (aWPGO) wraz z planami inwestycyjnymi;
- w obszarze gospodarki wodnej – nowelizacja ustawy–Prawo wodne; aktualizacja planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

Brak wypełnienia warunków uniemożliwi wykorzystanie ok. 2,4 mld euro z w ramach PO IiŚ i RPO.

NIK zwraca uwagę, że w 2015 r. nie zostały spełnione żadne z ww. zdefiniowanych warunków ex-ante, tj. nie przyjęto dokumentów strategicznych w zakresie aktualizacji planów gospodarowania wodami oraz aKPGO i 16 aWPGO. Jakkolwiek wskazane warunki ex-ante muszą być wypełnione do końca 2016 r., to wskazane, w „Action Plan” – dokumencie przekazanym do Komisji Europejskiej, terminy na przyjęcie powyższych dokumentów zostały wyznaczone na koniec 2015 r.

⁴⁰ W dniach 15 stycznia 2015 r.; 18 maja 2015 r.; 3 sierpnia 2015 r.

NIK już w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Ministra Środowiska po kontroli wykonania budżetu państwa w 2014 r., zwracała uwagę na ryzyko przekroczenia, określonych w planie działania Ministra terminów spełnienia warunków ex-ante.

Ustalono m.in., że konsultacje społeczne projektów aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy (aPGW) zakończyły się 22 czerwca 2015 r. Po analizie zgłoszonych uwag przystąpiono do opracowania ostatecznych wersji dokumentów. Projekty rozporządzeń przyjmujących aPGW zostały następnie przekazane do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych. Projekty rozporządzeń przekazano również do opiniowania w ramach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, Komitetu Rady Ministrów do spraw Cyfryzacji oraz Komitetu do Spraw Europejskich. W ramach uzgodnień międzyresortowych, MSZ wydało pozytywną opinię co do zgodności dokumentu z prawem UE. Dodatkowo, w lipcu 2015 r., odbyło się spotkanie delegacji polskiej z Komisarzem ds. Środowiska UE, na którym uzgodniono, że służby KE prześlą uwagi do projektów aPGW, które Polska będzie mogła uwzględnić przy opracowywaniu ostatecznych wersji dokumentów. Dotychczas strona polska nie otrzymała stanowiska KE do przekazanych na roboczo w październiku 2015 r. dokumentów. W Ministerstwie Środowiska finalizowane były prace związane z weryfikacją projektów aktualizacji planów gospodarowania wodami, planowano wznowienie procesu legislacyjnego. W kwestii warunku dotyczącego obszaru gospodarki odpadami, ustalono m.in., że zgodnie z zapisami PO liŚ 2014–2020, działanie „Aktualizacja KPGO, po dokonaniu analizy sprawozdań z realizacji dotychczasowych WPGO, z uwzględnieniem sprawozdania z realizacji KPGO oraz prac nad nowelizacją dyrektyw w zakresie gospodarki odpadami”, miało być zrealizowane do IV kwartału 2015 r., zaś działanie „Aktualizacja WPGO wraz z opracowaniem planów inwestycyjnych w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi” – do IV kwartału 2016 r.

W Ministerstwie Środowiska powołany został Zespół do spraw aktualizacji krajowego i wojewódzkich planów gospodarki odpadami, który rozpoczął prace w marcu 2015 r. W skład Zespołu weszli przedstawiciele 16 urzędów marszałkowskich, Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju (obecnie Ministerstwa Rozwoju), NFOŚiGW, GIOŚ, GDOŚ, Unii Metropolii Miast Polskich oraz MŚ. Prace Zespołu prowadzone są w trybie ciągłym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej. Odbywały się także regularne spotkania. Ponadto, członkowie Zespołu brali udział w opracowaniu rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 lipca 2015 r. *określającego sposób i formę sporządzania wojewódzkiego planu gospodarki odpadami oraz wzór planu inwestycyjnego*⁴¹. Odbywają się również sukcesywnie spotkania z poszczególnymi urzędami marszałkowskimi.

2.2.1. Wydatki budżetu środków europejskich w części 22 – Gospodarka wodna

W 2015 r. plan wydatków w części 22 – Gospodarka wodna, określony ustawą budżetową w wysokości 289.571,0 tys. zł został zwiększony (per saldo) o 190.281,6 tys. zł do kwoty 479.852,6 tys. zł, tj. o 65,7%. Zmiana limitu wydatków budżetu środków europejskich wynikała głównie ze zwiększenia wydatków z rezerw celowych na finansowanie programów (poz. 98) o 166.926,2 tys. zł oraz na finansowanie wynagrodzeń (poz. 99) o 538,3 tys. zł.

Wykonanie w 2015 r. wydatków budżetu środków europejskich w części 22, według sprawozdania Rb-28 UE, wyniosło 460.931,7 tys. zł, tj. 96,1% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. były one niższe o 13,3%.

Wydatki poniesiono na realizację projektów w ramach następujących programów:

- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007–2013 (PO liŚ) – 431.379,4 tys. zł, tj. 96,0% planu po zmianach, w tym m.in. na:
 - ✓ *Modernizację Wrocławskiego Węzła Wodnego* (w zakresie obiektów ochrony przed powodzią zarządzanych przez RZGW we Wrocławiu) – 228.729,1 tys. zł;
 - ✓ *Modernizację zbiornika wodnego Nysa w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego – etap I* – 125.471,1 tys. zł.

⁴¹ Dz. U. poz. 1016.

- Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (PO IG) – 22.219,3 tys. zł, tj. 96,1% planu po zmianach, z tego na:
 - ✓ *Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami (ISOK)* – 14.070,9 tys. zł;
 - ✓ *Rewitalizację Kanału Elbląskiego na odcinkach: Jezioro Drużno-Miłomłyn, Miłomłyn-Zalewo, Miłomłyn-Ostróda-Stare Jabłonki* – 8.148,4 tys. zł.
- Regionalny Program Operacyjny (RPO) Województwa Mazowieckiego – 7.333,1 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach, z tego na:
 - ✓ *Udrożnienie ujściowego odcinka rzeki Bug od ujścia do rz. Narew do km 5+000 – Etap I* – 4.159,4 tys. zł;
 - ✓ *Remont zapory bocznej Jeziora Zegrzyńskiego Kania – Popowo* – 3.173,7 tys. zł.

W 2015 r. nie rozpoczęto realizacji programów perspektywy finansowej 2014–2020, pomimo że środki na ten cel zostały ujęte w ustawie budżetowej. Dotyczyło to programów: PO IiŚ; RPO Województwa Łódzkiego, Wielkopolskiego oraz Warmii i Mazur.

Dane dotyczące wydatków budżetu środków europejskich w części 22 – Gospodarka wodna przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 4a do Informacji.

2.2.2. Wydatki budżetu środków europejskich w części 41 – Środowisko

W 2015 r. plan wydatków w części 41 – Środowisko, określony ustawą budżetową w kwocie 2.573.621,0 tys. zł został zwiększony (per saldo) o 1.555.849,8 tys. zł do kwoty 4.129.470,8 tys. zł, tj. o 60,5%. Plan wydatków został zwiększony m.in. środkami z rezerwy celowej na finansowanie programów (poz. 98) o 1.578.667,0 tys. zł.

Wykonanie w 2015 r. wydatków budżetu środków europejskich w części 41, według sprawozdania Rb-28 UE, wyniosło 3.975.062,7 tys. zł, tj. 96,3% planu po zmianach. W porównaniu do 2014 r. były one wyższe o 7,7%.

W grudniu 2015 r. Minister Środowiska dokonał blokady wydatków w kwocie 25,7 tys. zł, planowanych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska na realizację projektu „*Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 wraz ze wzmocnieniem instytucji sprawującej nadzór nad obszarami Natura 2000 w województwie podkarpackim*”. Przyczyną blokady było uzyskanie korzystniejszych cen w toku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Najwyższe kwoty zrealizowanych wydatków wystąpiły w programie PO IiŚ 2007–2013 w wysokości 3.805.617,3 tys. zł, tj. 96,6% planu po zmianach. Z tej kwoty 3.737.281,3 tys. zł (tj. 98,2%) wykorzystano na płatności przekazane beneficjentom, m.in. na:

- ✓ system gospodarki odpadami dla miasta Poznania – 288.896,2 tys. zł;
- ✓ budowę zakładu termicznego unieszkodliwiania odpadów dla szczecińskiego obszaru metropolitalnego – 146.980,6 tys. zł;
- ✓ program gospodarki odpadami komunalnymi w Krakowie – 139.389,1 tys. zł.

Poza tym w ramach PO IiŚ 2014–2020 wykorzystano 10,5 tys. zł, tj. 11,2% planu po zmianach na projekt *Unowocześnienie i rozbudowa infrastruktury kalibracyjnej i wzorującej Krajowego Laboratorium Referencyjnego i Wzorującego ds. badań powietrza atmosferycznego*.

Dane dotyczące wydatków budżetu środków europejskich w części 41 – Środowisko przedstawiono w tabeli, stanowiącej załącznik nr 4b do Informacji.

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Według danych ujętych w sprawozdaniu Rb-BZ1 z wykonania budżetu państwa i budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym za 2015 r. poniesiono wydatki:

- w części 22 – Gospodarka wodna w kwocie 1.400.031,9 tys. zł, co stanowiło 97,2% planu po zmianach, z tego wydatki budżetu państwa w kwocie 939.100,2 tys. zł oraz wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 460.931,7 tys. zł;
- w części 41 – Środowisko w kwocie 4.560.960,8 tys. zł, co stanowiło 96,5% planu po zmianach, z tego wydatki budżetu państwa w kwocie 585.898,0 tys. zł oraz wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 3.975.062,8 tys. zł.

Największe wydatki w części 22 poniesiono w ramach Funkcji 12 – Środowisko. Stanowiły one 99,8% wydatków ogółem w tej części budżetu państwa i wyniosły: 1.397.499,5 tys. zł (planu po zmianach), z tego: 936.567,8 tys. zł z budżetu państwa (97,8% planu po zmianach) i 460.931,7 tys. zł z budżetu środków europejskich (96,1% planu po zmianach).

W toku kontroli przeprowadzono szczegółową analizę efektów wydatkowania środków na następujące działania realizowane w ramach zadania 12.5. *Gospodarowanie zasobami wodnymi*.

Celem działania 12.5.2.1. – *Utrzymanie wód i urządzeń wodnych wraz z infrastrukturą związaną z gospodarowaniem zasobami wodnymi* było utrzymanie dobrego stanu infrastruktury w zakresie gospodarowania wodami. Na to działanie wykorzystano kwotę 244.118,6 tys. zł (99,2% planu po zmianach), z tego 235.845,4 tys. zł z budżetu państwa (99,2% planu po zmianach) i 8.273,2 tys. zł ze środków europejskich (96,5% planu po zmianach). Wartość, określającego stopień realizacji celu, miernika „*Liczba urządzeń wyremontowanych w danym roku w stosunku do potrzeb (%)*” została osiągnięta na poziomie 51% wobec planowanych 45%. W 2015 r. wykonano prace remontowe na 113 obiektach hydrotechnicznych, co stanowiło 51,4% potrzeb zidentyfikowanych przez regionalne zarządy gospodarki wodnej.

Celem działania 12.5.3.2. – *Budowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej i zapobiegającej skutkom suszy* była poprawa bezpieczeństwa przeciwpowodziowego i zapobieganie skutkom suszy. Na to działanie wykorzystano kwotę 863.920,2 tys. zł (96,4% planu po zmianach), z tego 446.192,1 tys. zł z budżetu państwa (96,4% planu po zmianach) i 417.728,1 tys. zł ze środków europejskich (96,5% planu po zmianach). Wartość, określającego stopień realizacji celu, miernika „*Liczba zrealizowanych przedsięwzięć w stosunku do liczby realizowanych przedsięwzięć w danym roku*” została osiągnięta na poziomie 18/27 wobec planowanej wartości 18/18.

Celem działania 12.5.3.7. – *Funkcjonowanie Państwowej Służby do Spraw Bezpieczeństwa Budowli Piętrzących* była analiza stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa budowli piętrzących. Na to działanie wykorzystano tylko z budżetu państwa kwotę 13.972,1 tys. zł (99,9% planu po zmianach). Wartość, określającego stopień realizacji celu, miernika „*Obiekty I i II klasy objęte oceną stanu technicznego i stanu bezpieczeństwa w stosunku do ogólnej liczby obiektów piętrzących klasy I i II, w tym: 1) budowle stałe piętrzące wodę (%); 2) wały przeciwpowodziowe*” została osiągnięta na poziomie 64% w zakresie budowli stałe piętrzących wodę (wobec planowanych 68%) i 19% w zakresie wałów przeciwpowodziowych (wobec planowanych 18%).

Celem działania 12.5.3.8. – *Program wieloletni „Program budowy zbiornika wodnego Świnna Poręba w latach 2006–2010”* była ochrona przed powodzią doliny Skawy i Wisły wraz z Krakowem. Na to działanie według danych ujętych w sprawozdaniu Rb-BZ1 wykorzystano tylko z budżetu państwa kwotę 2.506,6 tys. zł (98,9% planu po zmianach). Środki te przeznaczone były na sfinansowanie kosztów pośrednich w KZGW i RZGW w Krakowie. Natomiast koszty robót związanych z budową tego zbiornika były finansowane bezpośrednio ze środków NFOŚiGW, które wpływały, zgodnie z art. 3a ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program budowy zbiornika

wodnego Świnna Poręba w latach 2006–2015”⁴², w formie dotacji bezpośrednio na rachunek jednostki realizującej zadanie (tj. RZGW w Krakowie). Według sporządzonego w NFOŚiGW sprawozdania Rb-BZ2 z wykonania planu finansowego państwowej osoby prawnej w układzie zadaniowym za okres od początku roku do dnia 31 grudnia 2015 r., na to działanie wykorzystano kwotę 80.600,4 tys. zł (99,6% planu po zmianach).

Należy zwrócić uwagę, że dla ustalenia stopnia realizacji celu tego działania były stosowane dwa różne mierniki. Jeden miernik wykazany w sprawozdaniu Rb-BZ1 za 2015 r. sporządzonym w Ministerstwie Środowiska obrazował stopień osiągnięcia celu jako „Procent zaawansowania budowy Zbiornika według nakładów inwestycyjnych w stosunku do wartości kosztorysowej (%)”. Natomiast w sprawozdaniu Rb-BZ2 za 2015 r. sporządzonym w NFOŚiGW (tj. jednostce finansującej budowę zbiornika), miernikiem osiągnięcia celu była „Liczba ludności objętej środkami ochrony przeciwpowodziowej (tys. os.)”.

Wartość, określającego stopień realizacji celu, miernika „Procent zaawansowania budowy Zbiornika według nakładów inwestycyjnych w stosunku do wartości kosztorysowej (%)” (stosowanego w Ministerstwie Środowiska) została osiągnięta na poziomie 96% wobec planowanych 100%. Natomiast w NFOŚiGW wartość ustalonego miernika „Liczba ludności objętej środkami ochrony przeciwpowodziowej (tys. os.)”, pomimo wydatkowania ponad 80.000,0 tys. zł wynosiła „0”.

Zdaniem NIK, miernik stosowany w NFOŚiGW, tj. jednostce nadzorowanej przez Ministra Środowiska, nie jest miernikiem właściwym na szczeblu działania, ponieważ nie umożliwia faktycznej wymiernej oceny postępu lub stopnia realizacji celu działania w przyjętej perspektywie czasowej. Faktyczna wartość tego miernika będzie bowiem znana dopiero po zakończeniu budowy zbiornika. Tym samym NFOŚiGW, jako finansujący tę inwestycję, nie wykazuje żadnych efektów uzyskanych z przeznaczonych na budowę zbiornika środków. Postęp i efekty realizacji tego działania obrazuje miernik, stosowany w Ministerstwie Środowiska z tym, że osiągnięta wartość tego miernika jest nieadekwatna do wartości wydatków przeznaczonych na ten cel z budżetu państwa.

Podkreślenia wymaga także fakt, że 2015 rok był ostatnim, w którym kwestie związane z budową i finansowaniem zbiornika wodnego Świnna Poręba regulowała ustawa z dnia 4 marca 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006–2015”. Inwestycja ta realizowana jest już od 30 lat i pomimo dwukrotnego przesuwania terminu jej ukończenia (pierwotny termin zakończenia – 2010 r., przesunięty na 2013 r., a następnie na 2015 r.), w 2015 r. budowy nie zakończono, a według stanu na 4 kwietnia 2016 r. nie było zapewnionych środków na sfinansowanie prac, niezbędnych do zakończenia inwestycji, w tym na zabezpieczenie osuwisk i budowę dróg. W toku kontroli ustalono, że w Ministerstwie Środowiska nie była znana ostateczna kwota środków niezbędnych do zakończenia budowy zbiornika. W jednym z wyjaśnień podano, że na dokończenie tej inwestycji potrzeba 53.800,0 tys. zł, w tym 44.530,0 tys. zł w 2016 r. Natomiast w „Bilansie otwarcia przeprowadzonym w Ministerstwie Środowiska (stan na 19 listopada 2015 r.)” wskazano, że na zakończenie inwestycji konieczne jest wydatkowanie w 2016 r. – 70.000,0 tys. zł.

Budowa zbiornika wodnego Świnna Poręba trwa kilkadziesiąt lat i nie jest to jedyna inwestycja, której pierwotny termin zakończenia nie został dotrzymany. Do takich inwestycji należy także budowa zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny, budowa stopnia wodnego Malczyce oraz projekt ISOK.

Budowa zbiornika przeciwpowodziowego Racibórz Dolny według stanu na koniec 2015 r., trwa 17 lat. W 2015 r. wykorzystano 226.383,5 tys. zł, tj. 95,7% planu. Źródłem finansowania budowy tego zbiornika były środki BŚ i BRRE⁴³ w ramach realizacji *Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej Dorzecza Odry*. W Ministerstwie Środowiska wyjaśniono, że obecnie planowane jest wykorzystanie środków NFOŚiGW oraz dofinansowanie z budżetu środków europejskich, w ramach perspektywy finansowej 2014–2020.

⁴² Dz. U. Nr 94, poz. 784, ze zm.

⁴³ Banku Światowego i Banku Rozwoju Rady Europy

Ostateczny koszt tej inwestycji nie jest jednak znany. Określony, po wyborze wykonawcy robót i inżyniera kontraktu, koszt 1.269.580,0 tys. zł nie uwzględnia: wartości aneksu na posadowienie pośrednie bloku przelewowo-upustowego, tj. 51.206,0 tys. zł; nieustalonej jeszcze wartości robót związanych z posadowieniem pośrednim upustu do Odry miejskiej oraz robót związanych z wykonaniem automatycznego monitoringu pracy zapór zbiornika; uzupełnienia limitu środków na tzw. kwoty warunkowe. Ustalony pierwotnie termin zakończenia projektu na 2011 rok był kilkakrotnie przesuwany. Po podpisaniu z wykonawcą kolejnego aneksu obecnie planowany termin zakończenia inwestycji, według informacji podanych przez wykonawcę, to listopad 2018 r.

W ramach sprawowanego nadzoru, w pracach Komitetu Sterującego *Projektu Ochrony Przeciwpowodziowej w Dorzeczu rzeki Odry* brał udział przedstawiciel kierownictwa resortu środowiska, a od 29 stycznia 2015 r. w pracach Komitetu roboczego – przedstawiciel Ministerstwa Środowiska.

W ocenie NIK brak dostatecznego nadzoru był jedną z przyczyn opóźnienia budowy zbiornika – inwestycji, która ma zapewnić ochronę przeciwpowodziową dla ponad 2,5 mln mieszkańców miast, m.in. Racibórz, Kędzierzyn-Koźle, Krapkowice, Opole, Brzeg, Olawa, Wrocław oraz wsi położonych w trzech województwach: śląskim, opolskim i dolnośląskim. Przyjmuje się, że dzięki wybudowaniu zbiornika ochronę przed powodzią zyska obszar o powierzchni około 600 km².

Budowa stopnia wodnego Malczyce, według stanu na koniec 2015 r., trwa już 19 lat. Rozpoczęta w 1997 r. budowa miała trwać pięć lat. Wydłużenie terminu realizacji spowodowane było niedostatecznym poziomem finansowania w poszczególnych latach. Terminy zakończenia tego zadania przesuwano sukcesywnie na lata: 2009, 2011, 2015, a obecnie na rok 2018, z uzyskaniem piętrzenia na stopniu w 2019 r. W listopadzie 2014 r. Prezes KZGW zatwierdził zbiorcze zestawienie kosztów na poziomie cen roku 2014 na kwotę 1.414.500,0 tys. zł, co oznacza ponad pięciokrotny wzrost w stosunku do planowanego kosztu inwestycji z roku 1997. W 2015 r. wydatkowano 41.007,0 tys. zł. Zaawansowanie finansowe inwestycji na koniec 2015 r. wyniosło 60%, a rzeczowe – 70%. Ustalono, że na dokończenie tej inwestycji nie zostało zapewnione finansowanie.

Projekt ISOK realizowany przez konsorcjum⁴⁴, w którym funkcję lidera pełni KZGW⁴⁵, finansowany jest w ramach PO IG⁴⁶. W ramach projektu powstaje system informatyczny ISOK, który stanowić będzie narzędzie wsparcia systemu zarządzania kryzysowego. W toku kontroli NIK „Wykonanie w 2014 r. budżetu państwa” przeprowadzonej w KZGW ustalono, że realizacja tego projektu od początku przebiegała z opóźnieniami. Zgodnie z umową⁴⁷, odbiór etapu 4 – wdrożenia pilotażowego systemu zaplanowany był na 27 lutego 2015 r., a etapu 5 – wersji docelowej systemu na 30 czerwca 2015 r.

W toku kontroli NIK „Wykonanie w 2015 r. budżetu państwa” ustalono, że wersja pilotażowa systemu została odebrana jednak dopiero w dniu 14 grudnia 2015 r. Wśród powodów niedotrzymania terminu podano przyczyny leżące po stronie wykonawcy, jak opóźnienia i niedostateczną jakość przekazywanych produktów, ale również awarię środowiska produkcyjnego w Centrum Podstawowym KZGW i konieczność wcześniejszej konfiguracji Centrum Zapasowego KZGW, które opóźniły rozpoczęcie testów wydajnościowych i integracyjnych. Zgodnie z aktualnym, roboczym harmonogramem prac, termin odbioru systemu ISOK to 30 września 2016 r.

W lipcu 2015 r. Prezes KZGW zwrócił się do Centrum Projektów Polska Cyfrowa (Instytucja Wdrażająca) z wnioskiem o wyrażenie zgody na realizację Projektu ISOK jako tzw. projektu niefunkcjonującego. We wrześniu 2015 r. Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju (Instytucja Zarządzająca) wyraziło zgodę na wnioskowane zmiany. Zgodnie z wytycznymi w sprawie zamknięcia

⁴⁴ Umowa z dnia 27 października 2009 r. zawarta pomiędzy IMiGW-PIB a Instytutem Łączności-PIB oraz Skarbem Państwa – KZGW, GUGiK, Rządowym Centrum Bezpieczeństwa na wspólną realizację projektu pn. „Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami”. Projekt realizowany w ramach VII osi priorytetowej POIG 2007-2013.

⁴⁵ Na podstawie aneksu nr 6 z dnia 13 września 2012 r. do umowy jw.

⁴⁶ Umowa o dofinansowanie z dnia 30 lipca 2010 r. Nr POIG.07.01.00-00-025/09-00 w ramach 7 osi priorytetowej Społeczeństwo informacyjne – budowa elektronicznej administracji POIG 2007-2013 zawarta pomiędzy Władzą Wdrażającą Programy Europejskie (WWPE) – IW/IP II stopnia a IMiGW – PIB (Beneficjentem).

⁴⁷ Obowiązującym aneksem nr 2 z dnia 4 grudnia 2014 r.

PO IG 2007–2013, w przypadku projektów niefunkcjonujących państwo członkowskie zobowiązuje się do zakończenia projektu w terminie nie później niż dwa lata po zamknięciu programu i do zwrócenia przydzielonego współfinansowania w razie niedokończenia projektu we wskazanym terminie. Zamknięcie PO IG nastąpiło z końcem 2015 r., w związku z planowanym zakończeniem Projektu ISOK w 2016 r. beneficjent (KZGW) nie przewiduje zagrożenia nałożenia kar finansowych i zwrotu środków do KE.

Zdaniem NIK powyższe ustalenia wskazują, że przyczyny opóźnień w zakończeniu realizacji tego zadania leżą nie tylko po stronie wykonawcy Projektu, ale także Prezesa KZGW. Należy bowiem podkreślić, że awaria środowiska produkcyjnego w Centrum Podstawowym KZGW i konieczność wcześniejszej konfiguracji Centrum Zapasowego KZGW opóźniły rozpoczęcie testów wydajnościowych i integracyjnych.

Największe wydatki w części 41 zrealizowano w Funkcji 12 – Środowisko. Stanowiły one 76,1% wydatków ogółem, w tej części budżetu państwa i wyniosły: 4.459.796,6 tys. zł (96,5% planu po zmianach), z tego: 485.620,8, tys. zł z budżetu państwa (98,7% planu po zmianach) i 3.974.175,8 tys. zł ze środków europejskich (96,3% planu po zmianach).

W toku kontroli przeprowadzono szczegółową analizę efektów wydatkowania środków na działania realizowane w ramach zadania 12.1. *Kształtowanie bioróżnorodności* (trzy działania) oraz zadania 12.2. *Poprawa jakości powietrza i przeciwdziałanie zmianom klimatu* (dwa działania).

Celem działania 12.1.1.1. – *Sieć Natura 2000* było zachowanie bądź odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony. Na to działanie wykorzystano kwotę 20.119,6 tys. zł (99,1% planu po zmianach), z tego 17.208,4 tys. zł z budżetu państwa (99,5% planu po zmianach) i 2.911,2 tys. zł ze środków europejskich (96,6% planu po zmianach). Wartość, określającego stopień realizacji celu, miernika „*Liczba obszarów Natura 2000 posiadająca obowiązujące plany zadań ochronnych lub plany ochrony w stosunku do łącznej liczby obszarów Natura 2000*” została osiągnięta na poziomie 434 w zakresie planów zadań ochronnych (wobec planowanej do osiągnięcia wartości 472), a w zakresie planów ochrony wartość miernika była „0” (wobec planowanej do osiągnięcia wartości miernika 2).

Oznacza to, że dyrektorzy regionalnych dyrekcji ochrony środowiska nie ustanowili 38 z planowanych 74 (tj. 51,3%) planów zadań ochronnych na obszarach Natura 2000, a Minister Środowiska nie zatwierdził w formie rozporządzenia żadnego z dwóch planowanych do wykonania planów ochrony na terenie obszarów Natura 2000. Tym samym poniesione nakłady na realizację tego działania nie doprowadziły do uzyskania planowanych efektów, pomimo że środki finansowe zostały wykorzystane w 99,1%. Jakkolwiek termin opracowania planów ochrony nie jest określony, to biorąc pod uwagę prognozowane ustanowienie do 2017 r. sześciu planów ochrony obszarów Natura 2000 i problemy z opracowaniem w ciągu roku tylko dwóch planów należy stwierdzić, że ustanowienie tych planów jest w takiej sytuacji w najbliższych latach niemożliwe.

Celem działania 12.1.1.8. – *Organizmy genetycznie zmodyfikowane* było zapewnienie bezpieczeństwa dla zdrowia ludzi i środowiska, wynikające z realizacji obowiązków zawartych w ustawie o organizmach genetycznie zmodyfikowanych (ustawa GMO). Na to działanie wykorzystano kwotę 846,2 tys. zł z budżetu państwa (97,3% planu po zmianach). Wartość, określającego stopień realizacji celu, miernika „*Liczba wydanych w danym roku zgód na działanie z organizmami genetycznie zmodyfikowanymi*” została osiągnięta na poziomie 96 wobec planowanych 50.

Celem działania 12.1.3.1 – *Tworzenie systemu ochrony gleb* było obniżenie poziomu degradacji gleb. Na to działanie wykorzystano kwotę 341,4 tys. zł z budżetu państwa (99,1% planu po zmianach). Wartość, określającego stopień realizacji celu, miernika „*Powierzchnia gruntów poddanych rekultywacji (ha)*” została zaplanowana w 2015 r. na 3.000 hektarów. Według danych zawartych w sprawozdaniu Rb-BZ1 za 2015 r. wartość miernika została podana za 2014 r. i wyniosła 2.171 ha. W Ministerstwie Środowiska wyjaśniono, że do ustalonego, w działaniu 12.1.3.1., miernika dysponent części 41 – Środowisko nie posiada bazy danych umożliwiającej określenie jego wartości docelowej w terminie

sporządzania sprawozdania Rb-BZ1 za 2015 r. Dlatego też wykorzystywane są dane publikowane przez Główny Urząd Statystyczny. Tym samym dane o wartości miernika za 2015 r. będą dostępne dopiero pod koniec 2016 r.

Biorąc powyższe pod uwagę, zdaniem NIK, określony dla wskazanego wyżej działania miernik nie spełnia warunku pozyskania danych o wartości jego wykonania co najmniej w dacie sporządzania sprawozdania Rb-BZ1.

Natomiast zgodnie z pkt 79 ppkt 6h ujętym w rozdziale 6 szczegółowych zasad opracowywania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2015, stanowiących załącznik nr 71 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 17 czerwca 2014 r. w sprawie *szczególony sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2015*⁴⁸, jedną z cech mierników powinna być szybkość pozyskania, tj. mierniki powinny umożliwiać sprawozdanie z wykonania ich wartości docelowych co najmniej w terminach wynikających z przepisów dotyczących sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

W toku kontroli ustalono, że zmiana miernika planowana jest w Ministerstwie Środowiska dopiero od 2017 r. Termin ten jest związany z datą uruchomienia przez GDOŚ rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi oraz rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku oraz szkód w środowisku.

Celem działania 12.2.1.1. – *Zarządzanie jakością powietrza* była klasyfikacja stref na podstawie oceny jakości powietrza. Na to działanie wykorzystano kwotę 996,6 tys. zł (99,6% planu po zmianach) z budżetu państwa. Wartość, określającego stopień realizacji celu, miernika „*Ilość stref z przekroczeniami standardów jakości powietrza (w zakresie pyłu PM10)*” została osiągnięta na poziomie 42, wobec zakładanej liczby stref z przekroczeniami jakości powietrza 35.

Celem działania 12.2.2.2. – *„Handel uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i innych substancji oraz bilansowanie i zarządzanie emisjami”* było rozszerzenie systemu handlu uprawnieniami do emisji o nowe instalacje. Na to działanie wykorzystano z budżetu państwa 754,4 tys. zł (99,6% planu po zmianach). Wartość, określającego stopień realizacji celu, miernika „*Liczba instalacji objętych systemem handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i innych substancji*” została osiągnięta na poziomie „około” 720, wobec planowanych 795 instalacji.

Na podstawie przeprowadzonej analizy danych z wykonania budżetu w układzie zadaniowym przez dysponenta części 22 i 41 ustalono, że zaplanowane pierwotnie według ustawy budżetowej na rok 2015. wartości mierników, określających stopień realizacji poszczególnych działań, nie były korygowane w ślad za zmianami dokonywanymi w kwotach planowanych wydatków, a także w związku ze zmianą regulacji prawnych, pomimo że zmiany te istotnie wpłynęły na wartość mierników. I tak:

- wartość miernika⁴⁹ dla realizowanego w części 22 działania 12.5.2.1. – *Utrzymanie wód i urządzeń wodnych wraz z infrastrukturą związaną z gospodarowaniem zasobami wodnymi* nie została skorygowana, pomimo że planowane na to działanie kwoty wydatków w ciągu roku zostały zwiększone z przeznaczeniem na bieżące prace remontowe na rzekach i urządzeniach wodnych. Tym samym wykonana wartość miernika była o 6% wyższa od wartości przewidywanej na koniec 2015 r.;
- wartość miernika dla realizowanego w części 22 działania 12.5.3.2. – *Budowa i przebudowa infrastruktury przeciwpowodziowej i zapobiegającej skutkom suszy* nie została skorygowana, pomimo włączenia do tego działania zadań z uchylonych programów „Programu dla Odry-2006” i „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły” oraz zwiększenia kwot wydatków w ciągu roku. Wykonana wartość miernika w odniesieniu do liczby realizowanych przedsięwzięć w danym roku była o 50% wyższa od wartości przewidywanej na koniec 2015 r.;

⁴⁸ Dz. U. poz. 825.

⁴⁹ Określona w sprawozdaniu Rb-BZ1 w kolumnie „Przewidywane wykonanie wartości miernika na koniec roku budżetowego”.

- wartość miernika dla realizowanego w części 41 działania 12.1.1.8. – *Organizmy genetycznie zmodyfikowane*, nie została skorygowana, pomimo zwiększenia kwoty wydatków na to działanie w ciągu roku, a także pomimo zmiany przepisów ustawy o *organizmach genetycznie zmodyfikowanych*⁵⁰, wprowadzających nowe kategorie decyzji Ministra Środowiska. Wykonana wartość miernika była o 92% wyższa od wartości przewidywanej na koniec 2015 r.

Należy zauważyć, że miernik określa stopień realizacji celu danej działalności, a jego wartość oznacza poziom efektów z poniesionych nakładów. Dlatego też, zdaniem NIK, przewidywana wartość miernika na koniec danego roku powinna uwzględniać zmiany wysokości wydatków dokonywane w planach finansowych jednostek, a także zmiany w regulacjach prawnych (jeżeli mogą one wpłynąć na wartość miernika). Tym bardziej, że zgodnie z § 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 grudnia 2011 r. w sprawie *sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym*⁵¹, dane w sprawozdaniach wykazuje się w zakresie planu po zmianach – w kwotach wydatków/kosztów i wartościach mierników wynikających z układu zadaniowego, uwzględniającego zmiany dokonane w trakcie roku budżetowego w planie finansowym jednostki w trybie określonym w ustawie o finansach publicznych lub w odrębnej ustawie.

3. Sprawozdania

Dane wykazane w rocznych, łącznych sprawozdaniach sporządzonych przez dysponenta części 22 – Gospodarka wodna i części 41 – Środowisko, tj. sprawozdaniach budżetowych Rb-23; Rb-27; Rb-28; Rb-28 Programy; Rb-28 UE; Rb-BZ1, a także sprawozdaniach w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2015 r. (Rb-N i Rb-Z) były zgodne z danymi ujętymi w sprawozdaniach dysponentów niższego stopnia.

Sprawozdania, sporządzone przez objętych kontrolą dwóch dysponentów III stopnia⁵², tj. sprawozdania budżetowe:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);
- roczne sprawozdanie z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1);

a także:

- sprawozdania finansowe za IV kwartał 2015 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z),

były zgodne z ewidencją księgową.

Sprawozdania zostały sporządzone i przekazane ich odbiorcom w terminach określonych w rozporządzeniach Ministra Finansów w sprawie: *sprawozdawczości budżetowej*⁵³, *sprawozdań*

⁵⁰ Ustawa z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 277).

⁵¹ Dz. U. Nr 298, poz. 1766.

⁵² Ministerstwo Środowiska (jako urząd obsługujący Ministra Środowiska) i RZGW w Szczecinie.

⁵³ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119, ze zm.).

jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁵⁴, a także sprawozdawczości budżetowej w układzie zadaniowym.

Ustalona w Ministerstwie Środowiska procedura opracowywania sprawozdań zapewniała ich właściwe sporządzenie.

W RZGW w Szczecinie w ramach procedur, tworzących dokumentację systemu kontroli zarządczej, nie opracowano instrukcji sporządzania sprawozdań. Tym samym nie określono także sposobu przekazywania do dysponenta wyższego stopnia sprawozdań, tj. Rb-23, Rb-27, Rb-28 za pośrednictwem Informatycznego Systemu Obsługi Budżetu Państwa (TREZOR), a sprawozdań Rb-28UE, Rb-28 Programy, Rb-70, Rb-N, Rb-BZ1 na elektroniczną skrzynkę podawczą, o której mowa w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. *o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne⁵⁵.*

W ocenie NIK, ustalone w jednostce procedury wewnętrzne, w tym obejmujące sposób sporządzania sprawozdań, powinny określać zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności konkretnych pracowników. Opracowanie stosownej instrukcji w zakresie sporządzania sprawozdań stanowi jeden z mechanizmów kontroli, który powinien stanowić odpowiedź na ryzyko wystąpienia nieprawidłowości. Instrukcja taka, jako element dokumentacji systemu kontroli zarządczej, powinna być spójna i dostępna dla wszystkich osób, dla których jest niezbędna (standard kontroli zarządczej C10, określony w Komunikacie Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. *w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁵⁶*).

⁵⁴ Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1773).

⁵⁵ Dz. U. z 2014 r. poz. 1114.

⁵⁶ Dz. Urz. MF Nr 15, poz. 84.

IV. Ustalenia innych kontroli

1. Wykonanie planu finansowego Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego (IOŚ–PIB), tj. jednostki nadzorowanej przez Ministra Środowiska

IOŚ – PIB realizował w 2015 r. m.in. prace naukowo-badawcze, finansowane ze środków dotacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także wykonywał ustawowe zadania Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (dalej „KOBiZE”), finansowane ze środków NFOŚiGW.

Łączne przychody Instytutu w 2015 r. wyniosły 29.576,9 tys. zł i były o 13,8% wyższe od zaplanowanych. Przychody z dotacji stanowiły 55,3% uzyskanych przychodów ogółem i wyniosły 16.355,7 tys. zł, tj. 92,1% planowanej na 2015 r. kwoty dotacji (90,6% przychodów uzyskanych z tego tytułu w 2014 r.).

Ponad 48% przychodów IOŚ–PIB w 2015 r. stanowiły wpływy z tytułu dotacji otrzymanej z NFOŚiGW na finansowanie zadań KOBiZE. W 2015 r. wpływ na rachunek bankowy Instytutu z tego tytułu wyniósł 14.298,0 tys. zł. Środki zostały przekazane na podstawie Porozumienia zawartego w 2015 r. pomiędzy IOŚ–PIB, a NFOŚiGW i Ministrem Środowiska⁵⁷ (dalej: „Porozumienie KOBiZE”).

Łączne koszty poniesione w 2015 r. wyniosły 28.211,3 tys. zł i były o 12,8% wyższe od kosztów planowanych.

W 2015 r. wynagrodzenia osobowe ogółem wyniosły 16.608,0 tys. zł i były o 404,0 tys. zł (2,5%) wyższe od wynagrodzeń w 2014 r., przy zatrudnieniu niższym o 2,4 etatu (przeciętne zatrudnienie w 2015 r. wyniosło 196,95 etatu). Przeciętne wynagrodzenie w 2015 r. w przeliczeniu na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 7.031,0 zł i w porównaniu do 2014 r. było o 258,0 zł (3,8%) wyższe. Z tym, że przeciętne wynagrodzenie zarządu IOŚ wyniosło 16.760,0 zł i było w porównaniu do 2014 r. o 871,0 zł (5,5%) wyższe.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w realizacji przychodów, a także niezgodnego z przeznaczeniem wydatkowania środków pochodzących z dotacji udzielonych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Nieprawidłowości dotyczyły w szczególności:

- wydatkowania w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 stycznia 2016 r. kwoty 1.176,1 tys. zł (w tym w 2015 r. – 184,6 tys. zł) na usługi medyczne, świadczone na podstawie umowy zawartej z pominięciem przepisów upzp;
- nieprzestrzegania przepisów upzp w postępowaniach o udzielenie zamówień publicznych;
- niegospodarnym wydatkowaniu kwoty 25,7 tys. zł na usługi transportowe na rzecz Zakładu KOBiZE,
- prowadzeniu ksiąg rachunkowych z naruszeniem zasad, określonych w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁵⁸ (uor).

Szczegółowym badaniem wydatków sfinansowanych ze środków publicznych objęto 39 dowodów księgowych na kwotę 1.935,2 tys. zł (tj. 6,86% poniesionych wydatków ogółem). Wydatki te zostały przeznaczone na realizację ustawowych zadań IOŚ–PIB, określonych przepisami ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o *instytutach badawczych*⁵⁹. Wydatki zostały poniesione zgodnie z planem finansowym, racjonalnie, w celu realizacji zaplanowanych zadań. W wyniku analizy przebiegu realizacji

⁵⁷ Porozumienie 48/2015/WN50/OA-P0-HE/D zawarte w dniu 19 lutego 2015 r. pomiędzy Instytutem Ochrony Środowiska – Państwowym Instytutem Badawczym, Ministrem Środowiska i Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, którego przedmiotem jest określenia zasad finansowania zadań Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami, wraz z aneksem z dnia 30 grudnia 2015 r.

⁵⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 330, ze zm.

⁵⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 371.

ww. zadań, stwierdzono jednak, iż na sfinansowanie usług dotyczących świadczeń zdrowotnych w 2015 r. wydatkowano nielegalnie, ze środków NFOŚiGW na finansowanie KOBIZE, 184,6 tys. zł, a w okresie od 1 stycznia 2009 r. do 31 stycznia 2016 r. kwotę 1.176,1 tys. zł. Umowa z dnia 15 stycznia 2009 r. o udzielenie świadczeń zdrowotnych została zawarta przez IOŚ–PIB z wykonawcą na czas nieokreślony.

NIK zwraca uwagę, że w odniesieniu do m.in. zamówień dotyczących usług medycznych, art. 5 upzp w brzmieniu obowiązującym w dniu 15 stycznia 2009 r. dopuszczał niestosowanie przez zamawiającego, niektórych przepisów ustawy, m.in. dotyczących terminów składania wniosków o dopuszczenie do udziału w postępowaniu lub terminów składania ofert, wadium, obowiązku żądania dokumentów potwierdzających spełnianie warunków udziału w postępowaniu. Nie zwalniało to jednak zamawiającego ze stosowania pozostałych przepisów tej ustawy. Dlatego też, zdaniem NIK, zawarcie przedmiotowej umowy o udzielenie świadczeń medycznych, bez zastosowania przepisów upzp, było działaniem nielegalnym i stanowiło, określony w art. 17 ust. 1b pkt 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, czyn polegający na naruszeniu dyscypliny finansów publiczny.

W wyniku badania pięciu postępowań o udzielenie zamówień publicznych⁶⁰ stwierdzono m.in., że:

- dwóch członków stałej komisji przetargowej, wykonujących w czterech postępowaniach czynności, nie złożyło w dacie otwarcia ofert pisemnych oświadczeń o braku lub istnieniu okoliczności, o których mowa w art. 17 ust. 1 upzp. Niezłożenie przez członka komisji przetargowej oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności powodujących wyłączenie z tego postępowania stanowi, określony w art. 17 ust. 4 ustawy o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, czyn polegający na naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.
- protokoły postępowania o udzielenie zamówienia publicznego sporządzane były w sposób nierzetelny oraz naruszający przepis § 2 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego⁶¹, m.in. wskazywano w nich jako wchodzące w skład komisji przetargowej osoby, które nie wykonywały żadnych czynności w tych postępowaniach; wskazywano, że osoby te złożyły oświadczenia określone w art. 17 ust. 2 upzp, w sytuacji gdy oświadczenia takie nie były faktycznie sporządzone z uwagi na fakt, iż osoby te przebywały w tym czasie na zwolnieniu chorobowym lub na urlopie wypoczynkowym;
- w dwóch postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego⁶² naruszono przepisy dotyczące terminów publikacji ogłoszenia o udzieleniu zamówienia, tj. art. 95 ust. 1 i 2 upzp, zgodnie z którymi zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych lub przekazuje ogłoszenie o udzieleniu zamówienia Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej. W jednym postępowaniu ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych po upływie 17 dni od dnia zawarcia umowy, a w drugim postępowaniu ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zostało przekazane Urzędowi Publikacji Unii Europejskiej po upływie co najmniej 67 dni od dnia podpisania umowy przez zamawiającego.

W grudniu 2014 r. w IOŚ–PIB podpisano umowę na świadczenie, w okresie od 1 stycznia 2015 r., do 31 grudnia 2015 r. z przedłużeniem do dnia 31 grudnia 2016 r., usług transportowych na rzecz Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami. W 2015 r. za usługi świadczone

⁶⁰ Postępowania dotyczące: dostawy sprzętu laboratoryjnego do laboratorium BL IOŚ–PIB przy ul. Kruczej 5/11d, (zakupu aparatury badawczej oraz sprzętu laboratoryjnego dla potrzeb Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego); zakupu kontenera, urządzeń pomiarowych i przetwarzania danych dla potrzeb IOŚ–PIB; Świadczenia usług medycznych dla pracowników zakładu KOBiZE w IOŚ–PIB; Dostawy materiałów biurowych dla potrzeb IOŚ–PIB; zakupu sprzętu komputerowego dla potrzeb IOŚ–PIB.

⁶¹ Dz. U. Nr 223, poz. 1458.

⁶² Postępowanie na zakup sprzętu komputerowego i postępowanie na zakup aparatury badawczej oraz sprzętu laboratoryjnego.

na podstawie tej umowy wydatkowano 25,7 tys. zł (łącznie z kosztami pośrednimi) ze środków NFOŚiGW. Umowę tę zawarto, pomimo że w 2015 r. obowiązywały inne umowy na świadczenie usług komunikacyjno-transportowych na rzecz IOŚ, na podstawie których w 2015 r. wypłacono łącznie wynagrodzenie w kwocie 64,4 tys. zł, sfinansowane z kosztów ogólnych zarządu IOŚ–PIB.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o *systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji*⁶³, realizację zadań KOBiZE powierzono Instytutowi Ochrony Środowiska – Państwowemu Instytutowi Badawczemu. W związku z tym wydatkowanie w 2015 r. na usługi transportowe, świadczone wyłącznie na potrzeby realizacji zadań KOBiZE, kwoty 23,1 tys. zł ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz naliczenie kosztów pośrednich w wysokości 2,6 tys. zł, było działaniem niegospodarnym.

Badanie wiarygodności ksiąg rachunkowych IOŚ–PIB przeprowadzono na podstawie próby obejmującej 68 dowodów księgowych i ich zapisów w księgach rachunkowych na łączną kwotę 3.054,6 tys. zł, z tego 67 dowodów wylosowanych metodą monetarną MUS, a jeden dowód wybrany celowo.

Wydatki objęte badaniem stanowiły 34,7% populacji wydatków Instytutu w 2015 r.⁶⁴. W wyniku badania stwierdzono nieprawidłowości w zakresie poprawności formalnej dowodów i zapisów księgowych oraz kontroli bieżącej, które dotyczyły dziewięciu dowodów na łączną kwotę 731,6 tys. zł. Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- błędnym wskazaniu daty operacji gospodarczej w zapisach księgowych pięciu faktur, a także błędnym wskazaniu w zapisie księgowym numeru identyfikacyjnego jednej z ww. faktur. Zgodnie z art. 24 ust. 3 uor, księgi rachunkowe uznaje się za prowadzone bezbłędnie, jeżeli wprowadzono do nich kompletnie i poprawnie wszystkie zakwalifikowane do zaksięgowania w danym miesiącu dowody księgowe;
- ujęciu trzech faktur w księgach rachunkowych okresu sprawozdawczego, niezgodnego z okresem sprawozdawczym wyznaczonym przez daty wystąpienia operacji gospodarczych udokumentowanych tymi dowodami. Było to niezgodne z art. 20 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 uor. Stosownie do przywołanych przepisów zdarzenia gospodarcze powinny być ujmowane w księgach rachunkowych tego okresu sprawozdawczego, w którym te zdarzenia wystąpiły. W ocenie NIK ustalony w jednostce obieg dokumentów powinien zapewniać możliwość ich ujęcia w księgach rachunkowych we właściwych okresach sprawozdawczych;
- niewłaściwie przeprowadzonej kontroli formalnej jednego dowodu księgowego – pomimo wskazania na tym dowodzie błędnej (pomyłkowej) daty sprzedaży został on uznany za prawidłowy i wprowadzony do ksiąg rachunkowych. Zgodnie z art. 22 ust. 1 uor dowody księgowe powinny być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują. Stosownie do art. 24 ust. 2 uor księgi rachunkowe uznaje się za rzetelne, jeżeli dokonane w nich zapisy odzwierciedlają stan rzeczywisty.

W 2015 r. w IOŚ–PIB zawarto 33 umowy o dzieło i umowy zlecenia z pracownikami Instytutu, na łączną kwotę 1.274,9 tys. zł, z tego pięć umów finansowanych ze środków publicznych na łączną kwotę 23,6 tys. zł. Spośród 28 umów finansowanych ze środków innych niż środki publiczne, 13 umów na łączną kwotę 1.069,8 tys. zł zostało zawartych z jedną osobą. W wyniku ustaleń kontroli wykonania planu finansowego IOŚ–PIB w 2015 r., została podjęta, przez Prezesa Najwyższej Izby Kontroli, decyzja o przeprowadzeniu w tej jednostce kontroli doraźnej.

2. Kontrola zarządcza

Wyniki kontroli przeprowadzonych w Ministerstwie Środowiska, jak i w jednostkach podległych i nadzorowanych przez Ministra Środowiska, wskazują na nieskuteczne funkcjonowanie mechanizmów

⁶³ Dz. U. z 2015 r. poz. 2273, ze zm.

⁶⁴ Populacji wydatków, z której dokonano losowania dowodów księgowych do badania.

kontroli zarządczej. Poza opisanymi wyżej nieprawidłowościami, NIK zwraca także uwagę na niżej wymienione zagadnienia.

W Ministerstwie Środowiska nieskutecznie funkcjonowały mechanizmy kontroli zarządczej w odniesieniu do wykorzystania środków zaplanowanych do sfinansowania w 2015 r. zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, poprzez rezerwę celową poz. 59 – *dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej*. Ustalono, że wartość zadań pierwotnie zakwalifikowanych i ujętych na listach, o których mowa w § 11 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 r. *w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej*⁶⁵, wyniosła łącznie 528.810,3 tys. zł, z tego 394.172,4 tys. zł na zadania realizowane w ramach części 22 – Gospodarka wodna i 134.637,9 tys. zł na zadania realizowane w ramach części 41 – Środowisko. W 2015 r. Minister Środowiska wnioskował do Ministra Finansów o uruchomienie środków z rezerwy celowej poz. 59 w łącznej kwocie 311.065,1 tys. zł (tj. 58,8% pierwotnie planowanej wartości zadań), z tego 199.954,6 tys. zł do części 22 (tj. 50,7% pierwotnie planowanej wartości zadań) oraz 111.110,5 tys. zł do części 41 (tj. 82,5% pierwotnie planowanej wartości zadań). Z uruchomionych decyzjami Ministra Finansów środków wykorzystano łącznie 300.569,3 tys. zł (tj. 56,8% pierwotnie planowanej wartości zadań), z tego w części 22 – 194.273,7 tys. zł (tj. 49,3% pierwotnej wartości zadań), a w części 41 – 106.295,6 tys. zł (tj. 78,9% pierwotnej wartości zadań).

W ocenie NIK szczególną uwagę należy zwrócić na bardzo niskie (49,3%) wykorzystanie możliwych do uzyskania środków na finansowanie zadań z zakresu gospodarki wodnej (część 22) w sytuacji niedoboru środków na finansowanie zadań związanych z utrzymaniem wód i infrastruktury hydrotechnicznej. Przyznane limity na realizację najpilniejszych zadań, wynikających z przepisów ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne⁶⁶ łącznie ze środkami z rezerwy celowej budżetu państwa na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w latach 2010–2015, wystarczyły na zrealizowanie 22,6% potrzeb. Wartość oszacowanych szkód w majątku regionalnych zarządów gospodarki wodnej po powodzi w 2010 r. i latach następnych, wynosi obecnie ok. 2.165.360,0 tys. zł. W latach 2010–2015 zrealizowano zadania związane z odbudową zniszczonej infrastruktury lub zabezpieczeniem przed powodzią na łączną kwotę ok. 633.458,0 tys. zł.

W Ministerstwie Środowiska wyjaśniano m.in., że przyczyną niewykorzystania środków z rezerwy celowej poz. 59 w zaplanowanej pierwotnie wysokości była m.in. rezygnacja wnioskodawców z realizacji w 2015 r. całych zadań lub części działań; przesunięcia realizacji części zadań na lata kolejne z powodu oczekiwania na wydanie decyzji administracyjnych.

Zdaniem NIK, przywołane powyżej powody niewykorzystania środków, o które aplikowały jednostki podległe Ministrowi Środowiska, świadczą o niewłaściwym przygotowaniu tych jednostek do realizacji zadań. NIK zauważa wprawdzie, że Minister Środowiska podjął działania w celu zminimalizowania ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w obszarze finansowania zadań z rezerwy celowej poz. 59, niemniej jednak w 2015 r. efekty tych działań nie przyniosły oczekiwanych rezultatów.

W obowiązującej w Ministerstwie Środowiska (urzędzie obsługującym Ministra Środowiska) polityce rachunkowości nie ustalono mechanizmów kontroli zarządczej umożliwiających rozliczenie wykorzystania zakupionych, czy też wyprodukowanych w znacznych ilościach materiałów promocyjnych i informacyjnych, których nakład nie jest wykorzystany w całości z chwilą zakupu lub wytworzenia. Ustalone procedury przewidują prowadzenie ewidencji ilościowej materiałów, ale ta regulacja odnosi się do materiałów o wartości od 1,0 tys. zł. Wobec braku stosownych mechanizmów, wyprodukowane na potrzeby projektu GreenEvo, broszury i raporty w części niewykorzystanej składowane były w magazynie bez jakiegokolwiek ewidencji. W styczniu 2016 r. na makulaturę wyrzucono 211 paczek

⁶⁵ Dz. U. Nr 226, poz. 1479.

⁶⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 469, ze zm.

materiałów GreenEvo, w tym broszury GreenEvo 2015/2016 w angielskiej wersji językowej. Koszt wytworzenia wyrzuconych materiałów wyniósł ok. 39,9 tys. zł.

W ocenie NIK brak stosownych mechanizmów kontroli zarządczej uniemożliwił sprawowanie jakiegokolwiek kontroli wykorzystania materiałów promocyjnych, których wytworzenie sfinansowane zostało ze środków publicznych. Należy bowiem podkreślić, że wyrzucenie na makulaturę broszury GreenEvo 2015/2016 w angielskiej wersji językowej tłumaczono pomyłką. Jakkolwiek jednostkowy koszt publikacji nie był wysoki, należy jednak zauważyć, że łączny koszt ich wytworzenia nie był marginalny. Nie można także pominąć aspektu niecelowego i niegospodarnego działania, jakim było zamawianie tak dużej liczby egzemplarzy, z których część niewykorzystana zalegała w magazynie, tracąc swoją aktualność.

Instrumentem planowania zadań Ministerstwa Środowiska był w szczególności roczny Plan działalności. W zakresie zapewnienia zrównoważonego korzystania z zasobów środowiska Departament Nadzoru Geologicznego (DNG) w jednostkowym planie działalności na rok 2015 ujął m.in.: monitorowanie i kontrolę realizacji zobowiązań wynikających z koncesji węglowodorowych w tym: prowadzenie monitoringu 50 koncesji oraz przeprowadzenie sześciu kontroli przedsiębiorców w terenie lub siedzibie Ministerstwa Środowiska.

W RZGW w Szczecinie nie prowadzono rejestru udzielonych zamówień publicznych, pomimo że według obowiązującego w RZGW w Szczecinie regulaminu organizacyjnego⁶⁷ do zakresu działania jednej z komórek organizacyjnych należało prowadzenie rejestru zamówień publicznych jednostki. Nie sporządzono także na rok 2015 planu zamówień, a obowiązek opracowania takiego planu nie został określony w procedurach kontroli zarządczej.

Zdaniem NIK, regulacje wewnętrzne stanowią jeden z elementów kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68 ust. 1 ufp. Jakkolwiek obowiązek sporządzania planu zamówień publicznych nie wynikał dotychczas wprost z przepisów upzp, to jednak dla sprawnego zarządzania ryzykiem w celu zwiększenia prawdopodobieństwa właściwej realizacji zadań, sporządzenie takiego planu ma niewątpliwie znaczenie. Brak takich regulacji w zakresie udzielania zamówień publicznych lub ich zbyt mała szczegółowość stwarzają warunki do nieracjonalnego wydatkowania środków publicznych, a zgodnie z art. 44 ust. 3 ufp wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów. Dochowaniu tych zasad służy m.in. planowanie zamówień publicznych, poprzedzone rzetelną identyfikacją potrzeb jednostki oraz udokumentowaną analizą kosztów i korzyści.

Plan zamówień jest jednym z mechanizmów kontroli, który ma stanowić odpowiedź na konkretne ryzyko m.in. ryzyko nieuprawnionego podziału zamówienia na części. Poprzez opracowanie takiego planu kierownik jednostki uzyskuje wiedzę o liczbie i wartości planowanych przez jednostkę zamówień, terminach oraz trybach ich udzielenia, co jest niezbędne dla sprawowania rzetelnej kontroli zarządczej, w tym do monitorowania stanu realizacji określonych w perspektywie rocznej zadań. Bez ustalenia takiego planu kierownik jednostki nie ma punktu odniesienia i istnieje ryzyko, że we właściwym czasie nie zostaną podjęte stosowne działania w przypadku wystąpienia odstępstw od stanu niepożądanego. Należy także zauważyć, że NIK po kontroli „*Udzielanie zamówień publicznych na usługi zewnętrzne przez podmioty sektora publicznego*”⁶⁸ sformułowała wniosek systemowy de lege ferenda, zmierzający do wprowadzenia obowiązku sporządzenia przez jednostki sektora finansów publicznych rocznych planów zamówień publicznych niezależnie od wartości zamówienia, który został wykorzystany w procesie opracowania projektu ustawy o zmianie ustawy – *Prawo zamówień publicznych oraz zmianie niektórych innych ustaw* z dnia 13 marca 2016 r., poprzez dodanie art. 13a.

⁶⁷ Zarządzenie nr 64/2014 Dyrektora RZGW w Szczecinie z dnia 31 grudnia 2014 r., zmienione zarządzeniem nr 53/2015 Dyrektora RZGW w Szczecinie z dnia 16 września 2015 r.

⁶⁸ Informacja o wynikach kontroli (LWA-4113-003-00/2014).

Zdaniem NIK, jakkolwiek wprowadzenie wprost wskazanego wyżej obowiązku poprzez nowelizację upzp rozwieje wszystkie wątpliwości, to należy podkreślić, że zasadność opracowania takiego planu ma swoje uzasadnienie w standardach kontroli zarządczej.

Ponadto ustalono także, że w Zakładowym Planie Kont (ZPK), stanowiącym załącznik nr 3 do zarządzenia nr 138/2010 Dyrektora RZGW w Szczecinie, nie ujęto konta 990 – Plan finansowy wydatków w układzie zadaniowym, jak również innego konta którego treść ekonomiczna byłaby zgodna z kontem 990. W ZPK nie były również ujęte konta: 992 – Zapewnienie finansowania lub dofinansowania z budżetu państwa i 226 – Długoterminowe należności budżetowe, pomimo że w jednostce tej wystąpiły operacje gospodarcze podlegające ewidencjonowaniu na wskazanych wyżej kontach. Nie ujęto także w ZPK dziewięciu innych kont, które były wykorzystywane w systemie księgowości komputerowej do ewidencjonowania operacji gospodarczych. Z kolei w ZPK ujęte były cztery konta, które nie były wprowadzone do przedmiotowego systemu informatycznego.

Należy także zwrócić uwagę, że w obowiązujących w tej jednostce zasadach (polityce) rachunkowości nie określono aktualnej wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji, co było niezgodne z art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. c uor.

W toku kontroli stwierdzono, że Dyrektor RZGW w Szczecinie przez ponad osiem lat, nie zrealizował wniosku, sformułowanego w wystąpieniu pokontrolnym NIK z dnia 24 kwietnia 2008 r.⁶⁹, dotyczącego określenia terminów postępowania dla wszystkich dowodów w procedurach opisanych w „Instrukcji obiegu i kontroli dowodów księgowych” oraz określenia terminów granicznych księgowania dowodów do właściwych okresów sprawozdawczych. Należy zwrócić uwagę, że Dyrektor RZGW w Szczecinie pismem z dnia 12 maja 2008 r.⁷⁰ poinformował NIK, że zobowiązał podległe służby do wykonania ww. wniosków do dnia 31 maja 2008 r.

Również w Zasadach (polityce) rachunkowości ustalonych w IOŚ–PIB nie zostały określone terminy graniczne księgowania dowodów księgowych do właściwego okresu sprawozdawczego, w przypadku gdy dokument wpływa w następnym okresie sprawozdawczym.

⁶⁹ Znak: KSR-41003-4/08.

⁷⁰ Znak: NO-0811-1/08-mt.

V. Informacje dodatkowe

Po zakończeniu kontroli do kierowników kontrolowanych jednostek skierowano wystąpienia pokontrolne, w których wnioskowano do:

Ministra Środowiska o:

- 1) wdrożenie mechanizmów kontroli zarządczej zapewniających:
 - maksymalne wykorzystanie możliwych do uzyskania środków z rezerwy celowej (poz. 59) na dofinansowanie zadań z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
 - terminową realizację działań prowadzących do zakończenia: budowy zbiorników Świnna Poręba i Racibórz Dolny oraz stopnia wodnego Malczyce, a także realizacji projektu ISOK;
 - sprawne ustanowienie dokumentów planistycznych dla obszarów Natura 2000 oraz efektywne wykorzystanie środków finansowych na ten cel;
 - pełną realizację działań ujętych w rocznych Planach działalności, ze szczególnym uwzględnieniem przeprowadzenia przez Departament Nadzoru Geologicznego planowanych kontroli;
- 2) dokonywanie zmian wartości mierników w ślad za zmianami limitu wydatków, w przypadkach gdy zmiany w tych limitach mogą wpłynąć na zmianę wartości miernika;
- 3) ustalanie mierników, dla których dysponent części budżetowych posiada bazę danych umożliwiającą określenie ich wartości w danym roku budżetowym;
- 4) ustalenie zasad ewidencji i kontroli rozdysponowania materiałów promocyjnych i informacyjnych;
- 5) zapewnienie wykorzystywania przez pracowników urlopów wypoczynkowych w okresie wypowiedzenia stosunku pracy.

Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie o:

- 1) dokonanie aktualizacji dokumentacji systemu kontroli zarządczej, ze szczególnym uwzględnieniem wniosku pokontrolnego sformułowanego po kontroli wykonania budżetu państwa w 2007 r.;
- 2) sporządzanie na każdy rok budżetowy planu zamówień publicznych oraz prowadzenie rejestru udzielonych zamówień publicznych;
- 3) podjęcie działań w celu właściwego ujmowania w księgach rachunkowych należności rozłożonych na raty, których termin płatności przypada na następny rok budżetowy;
- 4) podejmowanie rzetelnych, tj. zabezpieczających interes jednostki, działań poprzedzających wypłatę wynagrodzenia wykonawcom udzielonych zamówień publicznych;
- 5) wyeliminowanie przypadków dzielenia zamówienia publicznego na części.

Dyrektora Instytutu Ochrony Środowiska o:

- 1) bieżące aktualizowanie planu finansowego;
- 2) wdrożenie systemu zapewniającego przeprowadzanie postępowań o udzielenie zamówień publicznych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa;
- 3) gospodarne wydatkowanie środków publicznych;
- 4) dokonanie aktualizacji zasad (polityki) rachunkowości, ze szczególnym uwzględnieniem terminów granicznych księgowania dowodów księgowych do właściwych okresów sprawozdawczych;

- 5) określenie w instrukcji obiegu dokumentów terminów procedowania z dowodami księgowymi w sposób umożliwiający księgowanie dowodów do właściwych okresów sprawozdawczych;
- 6) prowadzenie ksiąg rachunkowych zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości.

Dyrektor IOŚ–PIB przekazała informację o sposobie realizacji wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym.

W dniu 19 kwietnia 2016 r. Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Szczecinie wniósł 10 zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego. Uchwałą Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej Najwyższej Izby Kontroli z dnia 9 maja 2016 r. jedno zastrzeżenie zostało uwzględnione w całości, dwa zastrzeżenia w części. Pozostałe zastrzeżenia zostały oddalone.

W dniu 12 maja 2016 r. Minister Środowiska wniósł jedno zastrzeżenie do wystąpienia pokontrolnego. Uchwałą Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 25 maja 2016 r. zastrzeżenie zostało uwzględnione w części.

Finansowe rezultaty kontroli

Na finansowe rezultaty kontroli złożyły się nieprawidłowości na kwotę ogółem 44.754,2 tys. zł, z tego:

- ✓ Kwoty wydatkowane w następstwie działań stanowiących naruszenie prawa (A4) – 43.329,8 tys. zł
 - 39.537,0 tys. zł. – kwota stanowiąca wydatki na sfinansowanie przez Ministra Środowiska ze środków rezerwy celowej poz. 59 składek do organizacji międzynarodowych. Kwestia nieprawidłowej ścieżki finansowania niniejszych składek została rozstrzygnięta przez Kolegium NIK w toku kontroli *"Wykonywanie przez państwowe jednostki budżetowe zadań dofinansowanych z rezerwy celowej utworzonej w budżecie państwa na podstawie ustawy – Prawo ochrony środowiska"*.
 - 2.426,7 tys. zł – kwota stanowiąca wydatki na sfinansowanie przez Ministra Środowiska ze środków rezerwy celowej poz. 59 realizacji projektu GreenEvo – Akcelerator Zielonych Technologii, co było niezgodne z celem utworzenia tej rezerwy.
 - 10,6 tys. zł. – kwota stanowiąca wydatek na wypłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop osobie odwołanej z funkcji Sekretarza Stanu – w Ministerstwie Środowiska nie zapewniono wykorzystania przez tę osobę urlopu wypoczynkowego w okresie wypowiedzenia stosunku pracy.
 - 39,9 tys. zł – kwota stanowiąca koszt wytworzenia zutilizowanych materiałów projektu GreenEvo.
 - 139,5 tys. zł – kwota stanowiąca wydatek w RZGW w Szczecinie na obsługę eksploatacyjną lodolamaczy. W związku z niedozwolonym podziałem na części zamówienia na obsługę eksploatacyjną ośmiu lodolamaczy na potrzeby lodolamania na rzece Odrze, Warcie i Noteci, wydatek ten został poniesiony w następstwie działań stanowiących naruszenie prawa.
 - 1.176,1 tys. zł – kwota stanowiąca wydatki IOŚ–PIB poniesione, w okresie od 15 stycznia 2009 r. do 31 stycznia 2016 r. (w tym 184,6 tys. zł w 2015 r.), na sfinansowanie usług udzielania świadczeń zdrowotnych, wykonywanych na podstawie umowy zawartej z pominięciem przepisów upzp.
- ✓ Kwoty wydatkowane z naruszeniem zasad należytego zarządzania finansami (A5) – 111,9 tys. zł
 - 86,2 tys. zł – kwota odpowiadająca wartości wypłaconego w RZGW w Szczecinie wynagrodzenia wykonawcy prac remontowych i przeglądów urządzeń na lodolamaczach, bez wyegzekwowania od tegoż wykonawcy dostarczenia dokumentacji potwierdzającej m.in. fakt, iż wszystkie montowane urządzenia lub części zamienne i użyte materiały posiadają stosowne certyfikaty,

deklaracje zgodności, atesty, karty pomiarów, karty gwarancyjne oraz inne dokumenty wymagane przepisami prawa lub normami branżowymi.

- 25,7 tys. zł – kwota odpowiadająca niegospodarnym wydatkom za korzystanie z usług transportowych wykonywanych na podstawie umowy zawartej na świadczenie tych usług w ramach KOBiZE, pomimo iż w tym samym czasie na rzecz IOŚ-PIB świadczone były usługi transportowe na podstawie innych umów.
- ✓ 1.312,5 tys. zł – kwota dotycząca stwierdzonych w toku kontroli błędów w księgach rachunkowych (A7), odpowiadająca nieprawidłowo ujętej w księgach rachunkowych RZGW w Szczecinie należności rozłożonej na raty, których termin spłaty przypadał na 2016 r. Należność została zaewidencjonowana na koncie 221 – *Należności z tytułu dochodów budżetowych*, zamiast na koncie 226 – Długoterminowe należności budżetowe.

Załączniki

Załącznik 1a. Dochody budżetowe w części 22 – Gospodarka wodna w 2015 r.

Lp.	Wyszczególnienie ⁷¹	2014	2015		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ⁷²	Ustawa ⁷³				Wykonanie
1	2	tys. zł				%		
3	4	5	6	7	8	9		
	Ogółem część 22 – Gospodarka wodna	46 165,5	35 799,0	38 507,0	38 967,8	84,4	108,9	101,2
1.	Dział 710 – Działalność usługowa	40 652,5	35 799,0	37 648	38 107,9	93,7	106,4	101,2
1.1.	Rozdział 71016 – Krajowy zarząd gospodarki wodnej w tym m. in.	169,0	22,0	24,0	104,5	61,8	475,0	435,4
1.1.1.	§ 0589 wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	99,9	0,0	0,0	94,1	94,2	X	X
1.1.2.	§ 0920 wpływy z pozostałych odsetek	55,6	22,0	22,0	6,2	11,2	28,2	28,2
1.1.3.	§0970 wpływy z różnych dochodów	13,4	0,0	2,0	3,0	22,4	150,0	150,0
1.2.	Rozdział 71018 – Regionalne zarządy gospodarki wodnej w tym m. in	17 724,9	35 377,0	37 219,0	37 626,4	212,3	106,4	101,1
1.2.1.	§ 0570 wpływy z tytułu grzywien mandatów i kar od osób fizycznych	68,6	19,0	263,0	423,8	617,8	2230,5	161,1
1.2.2.	§ 0580 wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	994,7	4,0	158,0	580,3	58,3	14507,5	367,3
1.2.3.	§ 0690 wpływy z różnych opłat	36,4	4,0	4,0	3,9	10,7	97,5	97,5
1.2.4.	§ 0750 wpływy z najmu i dzierżawy składników majątku Skarbu Państwa	8 090,0	8 322,0	8 322,0	8 405,3	103,9	101,0	101,0
1.2.5.	§ 0780 wpływy ze zbycia praw majątkowych	0,0	11 277,0	11 277,0	5 761,0	X	51,1	51,1
1.2.6.	§ 0830 wpływy z usług	0,3	350,0	350,0	173,5	57833,3	49,6	49,6
1.2.7.	§ 0840 wpływy ze sprzedaży wyrobów	0,0	10 581,0	10 581,0	7 533,4	X	71,2	71,2
1.2.8.	§ 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	1 266,8	678,0	1 179,0	1 614,6	127,5	2381,4	137,0
1.2.9.	§ 0920 wpływy z pozostałych odsetek	246,4	58,0	168,0	204,3	82,9	352,2	121,6
1.2.10.	§0970 wpływy z różnych dochodów	4 990,0	4 084,0	4 917,0	12 926,4	259,0	316,5	262,9
1.2.11.	§0979 wpływy z różnych dochodów współfinansowanie	2 031,8	0,0	0,0	0,0	X	X	X
1.3.	Rozdział 71019 Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna	347,4	400,0	401,0	371,0	106,8	92,7	92,5
1.3.1.	§ 0690 wpływy z różnych opłat	340,8	400,0	400,0	364,6	107,0	91,1	91,1
1.3.2.	§ 0920 wpływy z pozostałych odsetek	6,6	0,0	1,0	6,3	95,5	X	630,0
1.4.	Rozdział 71078 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	12,8	0,0	4,0	6,0	46,9	X	150,0
1.4.1.	§ 0920 wpływy z pozostałych odsetek	12,8	0,0	4,0	6,0	46,9	X	150,0
1.5.	Rozdział 71094 Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były realizowane przez gospodarstwa pomocnicze	22 398,5	0,0	0,0	0,0	X	X	X
2.	Dział 750 Administracja publiczna	5 513,0	0,0	859,0	859,9	15,6	X	100,1
2.1.	Rozdział 75080 Działalność badawczo-rozwojowa	5 513,0	0,0	859,0	859,9	15,6	X	100,1
2.1.1.	§0970 wpływy z różnych dochodów	5 513,0	0,0	859,0	859,9	15,6	X	100,1

⁷¹ Źródło: Opracowanie własne na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

⁷² Ustawa budżetowej na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

⁷³ Ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2015 (Dz.U. poz. 2195).

Załącznik 1b. Dochody budżetowe w części 41 – Środowisko w 2015 r.

Lp.	Wyszczególnienie ⁷⁴	2014		2015		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ⁷⁵	Ustawa ⁷⁶	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część – 41 Środowisko	1 868 326,1	2 089 099,0	2 190 935,0	2 026 673,5	108,5	97,0	92,5
1.	Dział 020 – Leśnictwo	810 236,8	805 506,0	816 970,0	821 870,7	101,4	102,7	100,6
1.1.	Rozdział 02003 – Biuro Nasiennictwa Leśnego	0,2	0,0	0,0	0,04	X	X	X
1.1.1.	§ 0970 wpływy z różnych dochodów	0,2	0,0	0,0	0,04	20,0	X	X
1.2.	Rozdział 02095 – Pozostała działalność w tym m. in.	810 236,6	805 506,0	816 970,0	821 870,7	101,4	102,7	100,6
1.2.1.	§ 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	10 096,6	5 482,0	16 856,0	21 747,8	215,4	396,7	129,0
1.2.2.	§ 0970 wpływy z różnych dochodów	800 000,0	800 000,0	800 000,0	800 000,0	100,0	100,0	100,0
2.	Dział 710 – Działalność usługowa	125 407,5	160 946,0	176 571,0	170 643,1	136,1	106,0	96,6
2.1.	Rozdział 71095 – Pozostała działalność	125 407,5	160 946,0	176 571,0	170 643,1	136,1	106,0	96,6
2.1.1.	§ 0590 wpływy z opłat za koncesje i licencje	98 326,9	114 521,0	129 951,0	137 108,9	139,4	119,7	107,0
2.1.2.	§ 0690 wpływy z różnych opłat	57,7	40,0	69,0	100,9	174,9	252,2	146,2
2.1.3.	§ 0750 wpływy z najmu i dzierżawy składników majątku Skarbu Państwa	26 712,4	46 300,0	46 300,0	33 177,4	124,2	71,7	71,7
2.1.4.	§ 0920 wpływy z pozostałych odsetek	283,0	60,0	226,0	227,8	80,5	379,7	100,8
3.	Dział 750 – Administracja publiczna	544,3	487,0	8 073,0	8 091,8	1486,6	100,2	100,2
3.1.	Rozdział 75001 – Urzędy centralnych i naczelných organów administracji rządowej w tym m. in.	544,3	487,0	8 073,0	8 091,8	1486,6	100,2	100,2
3.1.1.	§ 0580 wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	14,1	0,0	21,0	47,6	337,6	226,7	226,7
3.1.3.	§ 0690 wpływy z różnych opłat	16,4	5,0	7,0	7,8	47,6	156,0	111,4
3.1.4.	§ 0750 wpływy z najmu i dzierżawy składników majątku Skarbu Państwa	304,2	378,0	378,0	330,7	108,7	87,5	87,5
3.1.5.	§ 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	0,5	1,0	1,0	2,2	440,0	220,0	220,0
3.1.6.	§ 0970 wpływy z różnych dochodów	89,9	100,0	5 663,0	5 693,8	6333,5	5693,8	100,5
4.	Dział 801 – Oświata i wychowanie	118,4	81,0	183,0	250,3	211,4	309,0	136,8
4.1.	Rozdział 80130 – Szkoły zawodowe w tym m. in.	118,3	81,0	125,0	170,8	144,4	210,9	136,6
4.1.1.	§ 0750 wpływy z najmu i dzierżawy składników majątku Skarbu Państwa	83,6	77,0	77,0	80,7	96,5	104,8	104,8
4.1.2.	§ 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	11,8	2,0	34,0	34,5	292,4	101,5	101,5
4.1.3.	§ 0970 wpływy z różnych dochodów	20,5	1,0	13,0	54,5	265,9	419,2	419,2
4.2.	Rozdział 80148 – Stołówki szkolne i przedszkolne	0,1	0,0	0,0	0,1	100,0	X	X
4.3.	Rozdział 80195 – Pozostała działalność	0,0	0,0	58,0	79,4	X	X	136,9
4.3.1.	§ 0580 wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	0,0	0,0	58,0	79,4	X	X	136,9
5.	Dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	40,8	56,0	56,0	35,3	86,5	63,0	63,0
5.1.	Rozdział 85410 – Internaty i bursy szkolne	40,8	56,0	56,0	35,3	86,5	63,0	63,0
5.1.1.	§ 0750 wpływy z najmu i dzierżawy składników majątku Skarbu Państwa	22,7	23,0	23,0	22,7	100,0	98,7	98,7
5.1.2.	§ 0830 wpływy z usług	17,3	33,0	33,0	11,6	67,1	35,2	35,2

⁷⁴ Źródło: Opracowanie własne na podstawie rocznego sprawozdania Rb-27 z wykonania dochodów budżetowych.

⁷⁵ Ustawa budżetowa na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

⁷⁶ Ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2015.

Lp.	Wyszczególnienie ⁷⁴	2014		2015		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ⁷⁵	Ustawa ⁷⁶	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.	Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	931 903,1	1 122 023,0	1 189 022,0	1 025 668,9	110,1	91,4	86,3
6.1.	Rozdział 90002 – Gospodarka odpadami	0,0	0,0	0,0	3,5	X	X	X
6.2.	Rozdział 90011 – Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w tym m. in.	602 648,1	736 166,0	737 000,0	471 161,1	78,2	64,0	63,9
6.2.1.	§ 0909 wpływy z odsetek od dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem współfinansowanie	2 476,5	0,0	490,0	911,2	36,8	X	186,0
6.2.2.	§ 0929 wpływy z pozostałych odsetek współfinansowanie	4 591,9	3 223,0	3 223,0	2 869,8	62,5	89,0	89,0
6.2.3.	§ 6668 wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem finansowanie	112,6	0,0	237,0	237,7	193,9	X	100,3
6.2.4.	§ 8510 wpływy z różnych rozliczeń	595 445,6	732 943,0	732 943,0	467 025,8	78,4	63,7	63,7
6.3.	Rozdział 90014 – Inspekcja Ochrony Środowiska w tym m. in.	140,9	4 910,0	5 742,0	5 904,3	4190,4	120,2	102,8
6.3.1.	§ 0580 wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	120,8	0,0	46,0	88,0	72,8	X	191,3
6.3.2.	§ 0690 wpływy z różnych opłat	0,0	4 900,0	5 679,0	5 795,0	X	118,3	102,0
6.3.3.	§ 0970 wpływy z różnych dochodów	20,1	10,0	17,0	21,4	106,5	214,0	125,9
6.4.	Rozdział 90022 – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w tym m. in.	78,3	15,0	64,0	457,8	584,7	305,2	715,3
6.4.1.	§ 0580 wpływy z tytułu grzywien, mandatów i kar od osób prawnych	43,1	0,0	43,0	427,3	991,4	X	993,7
6.4.2.	§ 0970 wpływy z różnych dochodów	16,1	10,0	11,0	19,1	118,6	191,0	173,6
6.5.	Rozdział 90023 – Regionalne dyrekcje ochrony środowiska w tym m. in.	591,2	486,0	530,0	212,8	36,0	43,8	40,2
6.5.1.	§ 0580 wpływy z tytułu grzywien, mandatów i kar od osób prawnych	47,2	0,0	4,0	41,3	87,5	X	1032,5
6.5.2.	§ 0750 wpływy z najmu i dzierżawy składników majątku Skarbu Państwa	459,1	458,0	458,0	77,5	16,9	16,9	16,9
6.5.3.	§ 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	6,2	0,0	16,0	17,8	278,1	X	111,2
6.5.6.	§ 0970 wpływy z różnych dochodów	41,3	13,0	28,0	38,5	93,2	296,2	137,5
6.6.	Rozdział 90093 – Dochody państwowej jednostki budżetowej uzyskane z tytułu przejętych zadań, które w 2010 r. były finansowane z rachunku dochodów własnych	5 428,2	0,0	0,0	0,0	X	X	X
6.7.	Rozdział 90095 pozostała działalność	323 016,4	380 446,0	445 686,0	547 929,3	169,6	144,0	122,9
6.7.1.	§ 0520 wpływy z handlu uprawnieniami do emisji	323 016,3	380 444,0	445 684,0	547 928,1	169,6	144,0	122,9
6.6.2.	§ 0690 wpływy z różnych opłat	0,1	2,0	2,0	1,2	1300,0	65,0	65,0
7.	Dział 925 – Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	75,3	0,0	60,0	113,3	150,5	X	188,8
7.1.	Rozdział 92501 – Parki narodowe w tym m. in.	74,8	0,0	57,0	109,8	146,8	X	192,6
7.1.1.	§ 0920 wpływy z pozostałych odsetek	63,1	0,0	56,0	58,1	92,1	X	103,7
7.1.6.	§ 6669 wpływy ze zwrotów dotacji oraz płatności, w tym wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem współfinansowanie	0,0	0,0	0,0	49,8	X	X	X
7.2.	Rozdział 92578 – Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0,5	0,0	3,0	3,5	700,0	X	116,7

Załącznik nr 2a. Wydatki budżetowe w części 22 – Gospodarka wodna w 2015 r.

Lp.	Wwyszczególnienie ¹⁾	2014	2015		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ^{2), 3)}	Plan wydatków po zmianach				Wykonanie
			tys. zł					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 22 Gospodarka wodna, w tym:	927 630,0	364 863,0	960 524,9	939 100,2	101,2	257,4	97,8
1.	Dział 710 Działalność usługowa	892 998,9	330 978,0	918 493,3	897 259,2	100,5	271,1	97,7
1.1.	Rozdział 71016 Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej w tym m.in.	81 840,0	30 937,0	85 174,3	84 718,4	103,5	273,9	99,5
1.1.1.	§ 2830 dotacja celowa na finansowanie zadań zleconych pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	2 760,0	2 730,0	2 730,0	2 730,0	98,9	100,0	100,0
1.1.2.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	485,2	367,0	453,9	453,9	93,5	123,7	100,0
1.1.3.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	4 922,2	5 054,0	5 177,2	5 177,2	105,2	102,4	100,0
1.1.4.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	404,0	438,0	409,3	409,3	101,3	93,4	100,0
1.1.5.	§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	533,8	358,0	374,2	369,8	69,3	103,3	98,8
1.1.6.	§ 4300 zakup pozostałych usług	11 486,4	16 104,0	13 580,1	13 564,4	118,1	84,2	99,9
1.1.7.	§ 4308 zakup pozostałych usług finansowane ze środków UE	33 074,5	0,0	45 812,4	45 812,4	138,5	X	100,0
1.1.8.	§ 4309 zakup pozostałych usług współfinansowanie	6 147,7	77,0	8 703,2	8 691,0	141,4	11287,0	99,9
1.1.9.	§ 4400 opłaty za administrowanie i czynsze za budynki lokale i pomieszczenia garażowe	1 164,0	1 293,0	1 219,1	1 219,1	104,7	94,3	100,0
1.1.10.	§ 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	16 424,6	64,0	64,0	63,5	0,4	99,2	99,2
1.1.11.	§ 6068 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych finansowanie środki UE	0,0	0,0	829,6	829,6	X	X	100,0
1.1.12.	§ 6069 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych współfinansowanie	1 222,1	19,0	1 970,1	1 955,7	160,0	10293,2	99,3
1.1.13.	§ 6230 dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych	654,9	700,0	700,0	684,1	104,5	97,7	97,7
1.2.	Rozdział 71018 Regionalne dyrekcje gospodarki wodnej w tym m.in.	448 297,7	283 971,0	436 070,2	427 531,1	95,4	150,6	98,0
1.2.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	64 609,8	66 102,0	64 808,8	64 808,4	100,3	98,0	100,0
1.2.2.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	48 794,1	48 482,0	48 545,5	48 545,2	99,5	100,1	100,0
1.2.3.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	8 304,7	9 745,0	8 610,5	8 610,4	103,7	88,4	100,0
1.2.4.	§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	15 367,1	12 710,0	14 736,1	14 379,8	93,6	113,1	97,6
1.2.5.	§ 4270 zakup usług remontowych	24 403,6	10 308,0	39 751,1	39 360,9	161,3	381,8	99,0
1.2.6.	§ 4300 zakup usług pozostałych	45 325,5	24 635,0	47 513,5	46 986,1	103,7	190,7	98,9
1.2.7.	§ 6050 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	99 413,5	1 377,0	68 444,1	63 389,1	63,8	4603,4	92,6
1.2.8.	§ 6059 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych współfinansowanie	86 091,8	47 928,0	81 323,6	79 744,8	92,6	166,4	98,1
1.2.9.	§ 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	849,2	3 875,0	5 483,7	5 291,1	623,1	136,5	96,5
1.3.	Rozdział 71019 Państwowa służba hydrologiczno-meteorologiczna	15 867,0	15 867,0	15 867,0	15 867,0	100,0	100,0	100,0
1.3.1.	§ 2830 dotacja celowa na finansowanie zadań zleconych pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	15 867,0	15 867,0	15 867,0	15 867,0	100,0	100,0	100,0
1.4.	Rozdział 71078 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych w tym m. in.	346 797,0	0,0	381 150,8	368 913,1	106,4	X	96,8
1.4.1.	§ 2830 dotacja celowa na finansowanie zadań zleconych pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	7 247,3	0,0	6 700,0	6 700,0	92,4	X	100,0
1.4.2.	§ 4270 zakup usług remontowych	26 602,9	0,0	20 184,6	20 178,8	75,9	X	100,0
1.4.3.	§ 4300 zakup usług pozostałych	58 486,7	0,0	47 155,3	46 076,6	78,8	X	97,7
1.4.4.	§ 4303 zakup usług pozostałych finansowanie z kredytów i pożyczek zagranicznych	8 678,0	0,0	1 221,0	1 088,0	12,5	X	89,1
1.4.5.	§ 4390 zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	462,5	0,0	1 307,3	1 292,4	279,4	X	98,9
1.4.6.	§ 6050 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	32 734,5	0,0	79 105,9	71 157,7	217,4	X	90,0

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	2014	2015		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ^{2), 3)}	Plan				Wykonanie
				wydatków po zmianach				
tys. zł					%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.4.7.	§ 6053 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych finansowanie z kredytów i pożyczek zagranicznych	193 267,2	0,0	212 380,0	212 378,5	109,9	X	100,0
1.4.8.	§ 6054 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych współfinansowanie kredytów i pożyczek zagranicznych	14 423,1	0,0	9 159,0	6 320,4	43,8	X	69,0
1.4.9.	§ 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	6,5	0,0	510,4	510,4	7852,3	X	100,0
1.5.	Rozdział 71095 Pozostała działalność	197,2	209,0	231,0	229,6	116,4	109,9	99,4
1.5.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	162,1	161,0	192,9	192,5	188,8	119,6	99,8
1.5.2.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	3,5	14,0	4,1	4,1	117,1	29,3	100,0
2.	Dział 750 Administracja publiczna	33 168,0	31 865,0	40 011,6	40 001,8	120,6	125,5	100,0
2.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej w tym m.in.	2 362,5	2 706,0	2 739,3	2 729,5	115,5	100,9	99,6
2.1.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	265,3	269,0	326,7	325,2	122,6	120,9	99,5
2.1.2.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	1 036,1	1 279,0	1 239,0	1 238,4	119,5	96,8	99,9
2.1.3.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	69,8	132,0	77,5	77,5	111,0	58,7	100,0
2.1.4.	§ 4540 składki do organizacji międzynarodowych	557,0	597,0	596,2	596,2	107,1	99,9	100,0
2.2.	Rozdział 75080 Działalność badawczo-rozwojowa	30 805,5	29 159,0	37 272,4	37 272,3	121,0	127,8	100,0
2.2.1.	§ 4540 składki do organizacji międzynarodowych	30 805,5	29 159,0	37 272,4	37 272,3	121,0	127,8	100,0
3.	Dział 752 Obrona narodowa	1 463,2	2 020,0	2 020,0	1 839,1	125,7	91,0	91,0
3.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne w tym. m.in.	1 463,2	2 020,0	2 020,0	1 839,1	125,7	91,0	91,0
3.1.1.	§ 4270 zakup usług remontowych	984,4	1 509,0	1 509,0	1 355,6	137,7	89,8	89,8
3.1.2.	§ 4300 zakup usług pozostałych	357,8	501,0	501,0	480,5	134,3	95,9	95,9

¹⁾ Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

³⁾ Ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. nie zmieniła planu wydatków w części 22 i 41.

Załącznik 2b. Wydatki budżetowe w części 41 – Środowisko w 2015 r.

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	2014	2015		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ^{2), 3)}	Plan				Wykonanie
				wydatków po zmianach				
tys. zł					%			
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem część 41 Środowisko	562 389,8	372 741,0	597 098,9	585 898,0	104,2	157,2	98,1
1.	Dział 020 Leśnictwo	10 495,3	7 628,0	9 278,0	9 165,1	87,3	120,2	98,8
1.1.	Rozdział 02003 Biuro Nasiennictwa Leśnego w tym m.in.	1 384,3	1 388,0	1 374,9	1 373,9	99,2	99,0	99,9
1.1.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	164,9	170,0	170,0	170,0	103,1	100,0	100,0
1.1.2.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	442,5	478,0	482,4	481,4	113,9	100,7	99,8
1.1.3.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	46,5	49,0	44,6	44,6	95,9	91,0	100,0
1.1.4.	§ 4300 zakup usług pozostałych	146,4	85,0	120,0	120,0	82,0	141,2	100,0
1.2.	Rozdział 02080 Działalność badawczo-rozwojowa	1 465,0	0,0	400,0	400,0	27,3	X	100,0
1.3.	Rozdział 02095 Pozostała działalność w tym m.in.	7 646,0	6 240,0	7 503,1	7 391,2	96,7	118,4	98,5
1.3.1.	§ 2008 dotacje celowe w ramach programów finansowanych ze środków europejskich finansowanie	3 710,5	3 840,0	4 676,2	4 669,7	125,9	121,6	99,9
1.3.2.	§ 2830 dotacja celowa na finansowanie zadań zleconych pozostałym jednostkom niezaliczanym do sektora finansów publicznych	3 421,5	2 400,0	2 558,9	2 453,5	71,7	102,2	95,9
2.	Dział 710 Działalność usługowa	564,9	584,0	584,0	567,6	100,5	97,2	97,2
2.1.	Rozdział 71095 Pozostała działalność	564,9	584,0	584,0	567,6	100,5	97,2	97,2
3.	Dział 750 Administracja publiczna	111 140,4	70 946,0	115 768,5	113 306,4	101,9	159,7	97,9
3.1.	Rozdział 75001 Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej w tym m.in.	84 699,5	69 855,0	89 443,2	86 982,3	102,7	124,5	97,2
3.1.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	2 219,1	1 916,0	2 385,1	2 384,4	107,4	124,4	100,0
3.1.2.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	28 163,5	29 431,0	29 000,9	28 988,5	103,0	98,5	100,0
3.1.4.	§ 4028 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej finansowanie	4 499,6	4 635,0	4 721,2	4 445,7	98,6	95,7	94,0
3.1.5.	§ 4029 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej współfinansowanie	794,0	818,0	833,6	784,5	98,8	95,9	94,1
3.1.6.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 953,2	2 464,0	2 023,5	2 023,4	103,6	82,1	100,0
3.1.7.	§ 4300 zakup usług pozostałych	7 785,6	2 926,0	7 825,3	7 335,8	94,2	250,7	93,7
3.1.8.	§ 4540 składki do organizacji międzynarodowych	9 067,7	5 111,0	11 446,4	11 446,4	126,2	224,0	100,0
3.1.9.	§ 4580 pozostałe odsetki	12,5	230,0	180,3	180,2	1185,5	78,3	99,9
3.1.10.	§ 4590 kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	14,8	470,0	386,6	386,6	2 612,2	82,3	100,0
3.1.11.	§ 6050 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	7943,4	78,0	6 012,7	6 012,7	75,7	7708,5	100,0
3.1.12.	§ 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	815,7	1 600,0	1 498,7	1 489,8	182,6	93,1	99,4
3.2.	Rozdział 75080 Działalność badawczo-rozwojowa w tym m.in.	26 435,9	924,0	26 293,0	26 292,1	99,5	2845,5	100,0
3.2.1.	§ 4540 składki do organizacji międzynarodowych	26 435,9	291,0	25 393,9	25 393,0	96,1	8726,1	100,0
3.2.2.	§ 4690 składki na rzecz organizacji międzynarodowych, w których uczestnictwo związane jest z członkostwem w UE	0,0	633,0	899,1	899,1	X	142,0	100,0
3.3.	Rozdział 75095 Pozostała działalność	5,0	167,0	32,3	32,0	640,0	19,2	99,1
4.	Dział 752 Obrona narodowa	493,3	598,0	598,0	570,8	115,7	95,5	95,5
4.1.	Rozdział 75212 Pozostałe wydatki obronne	493,3	598,0	598,0	570,8	115,7	95,5	95,5
5.	Dział 801 Oświata i wychowanie	60 323,3	32 791,0	52 350,0	51 697,5	85,8	1575,7	98,8
5.1.	Rozdział 80130 Szkoły zawodowe w tym m.in.	45 685,6	28 892,0	36 705,6	36 569,8	80,0	126,6	99,6
5.1.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	16 573,9	17 152,0	16 869,0	16 860,5	101,7	98,3	99,9
5.1.2.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	1 259,3	1 447,0	1 304,5	1 304,4	103,6	90,1	100,0
5.1.3.	§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	1 119,0	933,0	1 181,2	1 181,1	105,5	126,6	100,0
5.1.4.	§ 4270 zakup usług remontowych	831,3	636,0	1 103,6	1 103,3	132,7	173,5	100,0
5.1.6.	§ 6050 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	17 210,6	639,0	7 831,3	7 831,3	45,5	1225,6	100,0
5.2.	Rozdział 80146 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	102,1	130,0	110,0	100,1	98,0	77,0	91,0

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	2014	2015			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ^{2), 3)}	Plan wydatków po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.3.	Rozdział 80148 Stołówki szkolne i przedszkolne	3 410,2	3 428,0	3 453,0	3 451,5	101,2	100,7	100,0
5.4.	Rozdział 80195 Pozostała działalność	11 034,4	341,0	12 081,4	11 576,1	104,9	3394,8	95,8
6.	Dział 854 Edukacyjna opieka wychowawcza	16 766,6	14 743,0	14 813,1	14 784,1	88,2	100,3	99,8
6.1.	Rozdział 85410 Świetlice szkolne	0,0	0,0	7,8	0,0	X	X	X
6.2.	Rozdział 85410 Internaty i bursy szkolne w tym m.in.	16 728,3	14 685,0	14 759,5	14 744,3	88,1	100,4	99,9
6.2.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	7 679,1	8 069,0	7 942,0	7 939,5	103,4	98,4	100,0
6.2.2.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	591,7	680,0	606,1	606,1	102,4	89,1	100,0
6.3.	Rozdział 85446 Doksztalcanie i doskonalenie nauczycieli	38,3	58,0	45,9	39,8	103,9	68,6	86,7
7.	Dział 900 Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	284 150,3	162 400,0	320 623,4	312 877,9	110,1	192,7	97,6
7.1.	Rozdział 90002 Gospodarka odpadami	0,0	0,0	555,7	540,9	X	X	97,3
7.2.	Rozdział 90005 Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	1 117,4	0,0	1 061,0	1 061,0	95,0	X	100,0
7.3.	Rozdział 90008 Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	53,9	80,0	42,0	26,6	49,4	33,3	63,3
7.4.	Rozdział 90011 Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w tym m.in.	99 239,1	37 878,0	118 005,0	114 327,7	115,1	301,8	96,9
7.4.1.	§ 2005 dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich inne środki bezzwrotne finansowanie	1 714,2	1 879,0	1 632,8	1 616,5	94,3	86,0	99,0
7.4.3.	§ 2008 dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich finansowanie	31 836,6	35 660,0	33 204,1	29 643,3	93,1	83,1	89,3
7.4.4.	§ 6200 dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich	65 694,5	0,0	83 040,9	83 040,9	126,4	X	100,0
7.5.	Rozdział 90014 Inspekcja ochrony środowiska w tym m.in.	44 735,7	18 109,0	55 162,3	53 873,3	120,4	297,5	97,7
7.5.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	572,2	519,0	611,7	611,6	106,9	117,8	100,0
7.5.2.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	8 537,9	8 470,0	8 565,6	8 565,6	100,3	101,1	100,0
7.5.3.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	590,6	742,0	576,5	576,5	97,6	77,7	100,0
7.5.6.	§ 4300 zakup usług pozostałych	25 193,7	2 328,0	26 290,0	25 343,9	100,6	1088,7	96,4
7.5.9.	§ 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	613,6	990,0	990,0	982,4	160,1	99,2	99,2
7.5.10.	§ 6066 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych inne środki bezzwrotne współfinansowanie	2 628,1	0,0	1 075,1	1 075,0	40,9	X	100,0
7.5.11.	§ 6069 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych środki UE współfinansowanie	965,2	209,0	11 203,2	11 201,4	1160,5	5359,5	100,0
7.6.	Rozdział 90022 Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w tym m.in.	27 187,3	17 661,0	26 930,3	26 195,8	96,4	148,3	97,3
7.6.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	328,7	298,0	426,2	426,1	129,6	143,0	100,0
7.6.2.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	8 877,7	9 038,0	8 821,9	8 821,2	99,4	97,6	100,0
7.6.5.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	687,7	748,0	669,3	669,3	97,5	89,5	100,0
7.6.9.	§ 4300 zakup usług pozostałych	3 657,3	1 191,0	6 898,7	6 415,3	175,4	538,6	93,0
7.6.10.	§ 4390 zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	2 117,0	200,0	1 498,2	1 447,0	68,4	723,5	96,6
7.6.12.	§ 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	631,5	615,0	689,7	685,1	108,5	111,4	99,3
7.7.	Rozdział 90023 Regionalne dyrekcje ochrony środowiska w tym m.in.	111 762,9	88 672,0	118 867,1	116 852,5	104,6	131,8	98,3
7.7.1.	§ 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników	4 113,2	4 060,0	4 312,7	4 312,7	104,9	106,2	100,0
7.7.2.	§ 4020 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej	45 886,4	45 877,0	45 845,4	45 844,0	99,9	99,9	100,0
7.7.3.	§ 4028 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej finansowanie środki UE	3 516,2	4 232,0	3 649,9	3 648,3	103,8	86,2	100,0
7.7.4.	§ 4029 wynagrodzenia osobowe członków korpusu służby cywilnej środki UE współfinansowanie	723,7	840,0	714,1	713,7	98,6	85,0	99,9

Lp.	Wyszczególnienie ¹⁾	2014	2015			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ^{2), 3)}	Plan wydatków po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
7.7.5.	§ 4040 dodatkowe wynagrodzenie roczne	3 469,2	4 269,0	3 428,5	3 428,4	98,8	80,3	100,0
7.7.7.	§ 4210 zakup materiałów i wyposażenia	2 639,1	2 008,0	2 730,2	2 691,0	102,0	134,0	98,6
7.7.9.	§ 4300 zakup usług pozostałych	8 174,0	4 870,0	9 200,8	9 126,5	111,7	187,4	99,2
7.7.11.	§ 4400 opłaty za administrowanie i czynsze za budynki lokale i pomieszczenia garażowe	3 049,1	2 075,0	2 359,7	2 359,4	77,4	113,7	100,0
7.7.13.	§ 4590 kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	17 272,0	810,0	18 750,1	18 739,3	108,5	2313,5	99,9
7.7.14.	§ 4600 kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	1 677,6	70,0	1 796,7	1 795,9	107,1	2565,6	100,0
7.7.15.	§ 6050 wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	178,3	269,0	257,7	257,3	144,3	95,7	99,8
7.7.16.	§ 6060 wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	790,0	59,0	548,5	547,3	69,3	927,6	99,8
8.	Dział 925 Ogrody botaniczne zoologiczne oraz naturalne obiekty i obszary chronionej przyrody	78 546,8	83 051,0	83 083,7	82 928,5	105,6	99,9	99,8
8.1.	Rozdział 92501 Parki narodowe w tym m.in.	76 073,1	83 024,0	83 056,7	82 904,3	109,0	99,9	99,8
8.1.1.	§ 2006 dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich inne środki bezzwrotne współfinansowanie	52,0	435,0	311,2	260,4	500,8	59,9	83,7
8.1.2.	§ 2009 dotacje celowe w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich współfinansowanie	867,2	276,0	254,4	227,0	26,2	82,2	89,2
8.1.3.	§ 2800 dotacja celowa z budżetu dla pozostałych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych	73 787,0	81 573,0	81 566,2	81 561,6	110,5	100,0	100,0
8.1.6.	§ 6220 dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych	738,0	518,0	557,5	554,4	75,1	107,0	99,4
8.2.	Rozdział 92578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	2 447,1	0,0	0,0	0,0	X	X	X
8.3.	Rozdział 92595 Pozostała działalność	26,6	27,0	27,0	24,3	91,4	90,0	90,0

¹⁾ Źródło: opracowanie własne na podstawie rocznego sprawozdania Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetu państwa.

²⁾ Ustawa budżetowa na rok 2015 z dnia 15 stycznia 2015 r.

³⁾ Ustawa z dnia 16 grudnia 2015 r. nie zmieniła planu wydatków w części 22 i 41.

Załącznik 3a. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 22 – Gospodarka wodna w 2015 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014			Wykonanie 2015			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenie wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenie wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem wg statusu zatrudnienia, w tym:	2.891	132.262,5	3.812	2.891	133.158,4	3.838	100,7
	01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	1.741	70.257,3	3.363	1.735	70.487,7	3.386	100,7
	02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	3	516,3	14.343	3	505,9	14.054	98,0
	03 – członkowie korpusu służby cywilnej	1.147	61.488,9	4.467	1.153	62.164,8	4.493	100,6
1.	dział 710 – Działalność usługowa	2.875	130.891,4	3.794	2.873	131.517,4	3.815	100,5
1.1.	rozdział 71016 – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej	88	6.828,3	6.466	92	7.292,0	6.605	102,1
	01	3	125,3	3.480	3	156,4	4.343	124,8
	02	2	368,8	15.365	2	306,4	12.766	83,1
	03	83	6.334,2	6.360	87	6.829,2	6.541	102,9
1.2.	rozdział 71018 – Regionalne zarządy gospodarki wodnej	2.785	123.897,5	3.707	2.779	124.028,8	3.719	100,3
	01	1.734	69.840,6	3.356	1.728	70.002,3	3.376	100,6
	03	1.051	54.056,9	4.286	1.051	54.026,5	4.284	99,9
1.3.	rozdział 71095 – Pozostała działalność	2	165,6	6.901	2	196,6	8.192	118,7
	01	2	165,6	6.901	2	196,6	8.192	118,7
2.	dział 750 – Administracja publiczna	16	1.371,1	7.141	18	1.641,0	7.597	106,4
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	16	1.371,1	7.141	18	1.641,0	7.597	106,4
	01	2	125,8	5.242	2	132,4	5.516	105,2
	02	1	147,5	12.297	1	199,5	16.631	135,2
	03	13	1.097,8	7.037	15	1.309,1	7.273	103,3

Załącznik 3b. Zatrudnienie i wynagrodzenia w części 41 – Środowisko w 2015 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2014			Wykonanie 2015			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenie wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Wynagrodzenie wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na 1 pełnozatrudnionego	
		osób	tys. zł	zł	osób	tys. zł	zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Ogółem wg statusu zatrudnienia, w tym:	2.332	148.099,1	5.292	2.351	149.908,0	5.314	100,4
	01 – osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	356	15.829,9	3.706	358	16.291,1	3.792	102,3
	02 – osoby zajmujące kierownicze stanowiska państwowe	9	1.438,6	13.320	10	1.617,4	13.479	101,2
	03 – członkowie korpusu służby cywilnej	1.616	111.327,0	5.741	1.628	112.040,5	5.735	99,9
	14 – nauczyciele zatrudnieni w szkołach i placówkach prowadzonych przez organy administracji rządowej	351	19.503,6	4.630	355	19.959,0	4.685	101,2
1.	dział 020 – Leśnictwo	10	634,0	5.283	10	696,0	5.800	109,8
1.1.	rozdział 02003 – Biuro Nasiennictwa Leśnego	10	634,0	5.283	10	696,0	5.800	109,8
	01	2	178,0	7.417	2	183,0	7.623	102,8
	03	8	456,0	4.750	8	513,0	5.344	112,5
2.	dział 750 – Administracja publiczna	450	38.585,9	7.146	472	39.644,4	6.999	98,0
2.1.	rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	450	38.585,9	7.146	472	39.644,4	6.999	98,0
	01	29	1.406,8	4.042	30	1.509,3	4.192	103,7
	02	5	884,6	14.744	6	967,7	13.441	91,2
	03	416	36.294,5	7.271	436	37.167,4	7.104	97,7
3.	dział 801 – Oświata i wychowanie	440	20.212,3	3.828	440	20.579,2	3.898	101,8
3.1.	rozdział 80130 – Szkoły zawodowe	360	17.833,2	4.128	363	18.164,8	4.170	101,0
	01	119	4.374,3	3.063	120	4.502,4	3.127	102,1
	14	241	13.458,9	4.654	243	13.662,4	4.685	100,7
3.2.	rozdział 80148 – Stołówki szkolne	80	2.379,1	2.478	77	2.414,4	2.613	105,4
	01	80	2.379,1	2.478	77	2.414,4	2.613	105,4
4.	dział 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza	180	8.270,7	3.829	181	8.545,6	3.934	102,8
4.1.	rozdział 85410 – Internaty i bursy szkolne	180	8.270,7	3.829	181	8.545,6	3.934	102,8
	01	70	2.226,0	2.650	69	2.249,0	2.716	102,5
	14	110	6.044,7	4.579	112	6.296,6	4.685	102,3
5.	dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1.252	80.396,2	5.351	1.248	80.442,8	5.371	100,4
5.1.	rozdział 90014 – Inspekcja Ochrony Środowiska	130	9.700,7	6.218	130	9.753,7	6.252	100,5
	01	7	315,1	3.752	6	284,4	3.951	105,3
	02	2	277,8	11.574	2	348,4	14.515	125,4
	03	121	9.107,8	6.273	122	9.120,9	6.230	99,3
5.2.	rozdział 90022 – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	155	11.608,7	6.241	153	11.407,4	6.213	99,6
	01	2	55,0	2.291	3	128,8	3.577	156,1
	02	2	276,2	11.507	2	301,3	12.556	109,1
	03	151	11.277,5	6.224	148	10.977,3	6.181	99,3
5.3.	rozdział 90023 – Regionalne dyrekcje ochrony środowiska	967	59.086,8	5.092	965	59.281,7	5.119	100,5
	01	47	4.895,6	8.680	51	5.019,8	8.202	94,5
	03	920	54.191,2	4.909	914	54.261,9	4.947	100,8

Załącznik 4a. Wydatki budżetu środków europejskich w części 22 – Gospodarka wodna w 2015 r.

L.p.	Wyszczególnienie	2014 r.		2015 r.		6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem (cz. 22 – Gospodarka wodna), w tym:		531.550,4	289.571,0	479.852,6	460.931,7	86,7	159,2	96,1
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko		505.312,8	264.225,0	449.365,0	431.379,4	85,4	163,3	96,0
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020		0,0	12.451,0	0,0	0,0	–	0,0	–
Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka		24.159,6	1.241,0	23.126,6	22.219,3	92,0	1790,4	96,1
RPO Woj. Mazowieckiego		0,0	8.906,0	7.361,0	7.333,0	–	82,3	99,6
RPO Warmia i Mazury		2.078,0	0,0	0,0	0,0	0,0	–	–
RPO Woj. Łódzkiego 2014–2020		0,0	446,0	0,0	0,0	–	0,0	–
RPO Warmia i Mazury 2014–2020		0,0	593,0	0,0	0,0	–	0,0	–
RPO Woj. Wielkopolskiego 2014–2020		0,0	1.709,0	0,0	0,0	–	0,0	–
1.	Dział 710 – Działalność usługowa	531.550,4	289.571,0	479.852,6	460.931,7	86,7	159,2	96,1
1.1.	Rozdział 71016 – Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej	9.365,3	793,0	14.676,7	14.070,9	150,2	1774,4	95,9
1.1.1.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	9.365,3	793,0	14.676,7	14.070,9	150,2	1774,4	95,9
1.2.	Rozdział 71018 – Regionalne zarządy gospodarki wodnej	522.185,1	288.778,0	465.175,9	446.860,8	85,6	154,7	96,1
1.2.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	505.312,8	264.225,0	449.365,0	431.379,4	85,4	163,3	96,0
1.2.2.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	0,0	12.451,0	0,0	0,0	–	0,0	–
1.2.3.	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	14.794,3	448,0	8.449,9	8.148,4	55,1	1818,8	96,4
1.2.4.	RPO Woj. Mazowieckiego	0,0	8.906,0	7.361,0	7.333,0	–	82,3	99,6
1.2.5.	RPO Warmia i Mazury	2.078,0	0,0	0,0	0,0	0,0	–	–
1.2.6.	RPO Woj. Łódzkiego 2014–2020	0,0	446,0	0,0	0,0	–	0,0	–
1.2.7.	RPO Warmia i Mazury 2014–2020	0,0	593,0	0,0	0,0	–	0,0	–
1.2.8.	RPO Woj. Wielkopolskiego 2014–2020	0,0	1.709,0	0,0	0,0	–	0,0	–

Załącznik 4b. Wydatki budżetu środków europejskich w części 41 – Środowisko w 2015 r.

L.p.	Wyszczególnienie	2014 r.	2015 r.		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem (cz. 41 – Środowisko), w tym:		3.689.674,3	2.573.621,0	4.129.470,8	3.975.062,7	107,7	154,4	96,3
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko		3.599.050,4	2.259.787,0	3.938.154,9	3.805.617,3	105,7	168,4	96,6
Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020		0,0	112.233,0	94,0	10,5	–	0,0	11,2
Program Operacyjny Kapitał Ludzki		1.102,6	176,0	227,4	227,4	20,6	129,2	100,0
Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój		0,0	0,0	440,1	440,1	–	–	100,0
NMF 2009–2014		49.280,9	86.134,0	88.139,5	79.333,5	161,0	92,1	90,0
MF EOG 2009–2014		40.240,4	115.291,0	102.414,9	89.433,9	222,2	77,6	87,3
1.	Dział 020 – Leśnictwo	54.304,8	12.204,0	37.000,0	32.112,3	59,1	263,1	86,8
1.1.	Rozdział 02095 – Pozostała działalność	54.304,8	12.204,0	37.000,0	32.112,3	59,1	263,1	86,8
1.1.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	54.304,8	12.204,0	37.000,0	32.112,3	59,1	263,1	86,8
2.	Dział 750 – Administracja publiczna	3.364,8	14,0	5,5	5,5	0,2	39,3	100,0
2.1.	Rozdział 75001 – Urzędy naczelnych i centralnych organów administracji rządowej	3.364,8	14,0	5,5	5,5	0,2	39,3	100,0
2.1.1.	MF EOG 2009–2014	3.364,8	14,0	5,5	5,5	0,2	39,3	100,0
3.	Dział 801 – Oświata i wychowanie;	1.102,6	176,0	227,4	227,4	20,6	129,2	100,0
3.1.	Rozdział 80130 – Szkoły zawodowe	1.102,6	176,0	227,4	227,4	20,6	129,2	100,0
3.1.1.	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	1.102,6	176,0	227,4	227,4	20,6	129,2	100,0
3.1.2.	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój	0,0	0,0	440,1	440,1	–	–	100,0
4.	Dział 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	3.630.902,1	2.561.227,0	4.091.703,8	3.942.266,9	108,6	153,9	96,3
4.1.	Rozdział 90011 – Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	3.602.872,6	2.551.925,0	4.012.921,9	3.863.992,4	107,2	151,4	96,3
4.1.1.	NMF 2009–2014	49.280,9	86.134,0	88.139,5	79.333,5	161,0	92,1	90,0
4.1.2.	MF EOG 2009–2014	18.707,9	111.144,0	91.977,9	79.489,9	424,9	71,5	86,4
4.1.3.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	3.534.883,8	2.242.508,0	3.832.804,5	3.705.169,0	104,8	165,2	96,7
4.1.4.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	0,0	112.139,0	0,0	0,0	–	0,0	–
4.2.	Rozdział 90014 – Inspekcja Ochrony Środowiska	23.124,3	4.898,0	73.725,6	73.319,6	317,1	1496,9	99,4
4.2.1.	MF EOG 2009–2014	17.654,6	3.184,0	9.207,3	8.815,4	49,9	276,9	95,7
4.2.2.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	5.469,7	1.620,0	64.518,3	64.504,2	1179,3	3981,7	100,0
4.2.3.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	0,0	94,0	94,0	10,5	–	11,2	11,2
4.3.	Rozdział 90022 – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	492,4	1.055,0	2.171,6	2.171,6	441,0	205,8	100,0
4.3.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	492,4	1.055,0	2.171,6	2.171,6	441,0	205,8	100,0
4.4.	Rozdział 90023 – Regionalne dyrekcje ochrony środowiska	4.412,8	3.349,0	2.884,7	2.783,3	63,1	83,1	96,5
4.4.1.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	3.899,7	2.400,0	1.660,5	1.660,2	42,6	69,2	100,0
4.4.4.	MF EOG 2009–2014	513,1	949,0	1.224,2	1.123,1	218,9	118,3	91,7

Załącznik 5. Kalkulacja oceny ogólnej w części 22 – Gospodarka wodna

Oceny wykonania budżetu części 22 – Gospodarka wodna dokonano stosując kryteria⁷⁷, oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2015 roku*⁷⁸.

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r., kontrola dochodów budżetowych w części 22 została ograniczona do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.

Wydatki (wydatki budżetu krajowego + wydatki budżetu środków europejskich): 1.400.031,9 tys. zł (939.100,2 tys. zł + 460.931,7 tys. zł)

Nieprawidłowości w wydatkach: 8.333,5 tys. zł, tj. 0,60% kwoty wydatków ogółem.

Powyższe nieprawidłowości polegały na:

- sfinansowaniu ze środków rezerwy celowej poz. 59 składek do organizacji międzynarodowych w kwocie – 8.097,2 tys. zł. Kwestia nieprawidłowej ścieżki finansowania niniejszych składek została rozstrzygnięta w roku 2014 przez Kolegium NIK w toku kontroli „Wykonywanie przez państwowe jednostki budżetowe zadań dofinansowanych z rezerwy celowej utworzonej w budżecie państwa na podstawie ustawy – Prawo ochrony środowiska”;
- wypłacie kwoty 10,6 tys. zł, tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy, osobie odwołanej z funkcji Sekretarza Stanu – w Ministerstwie Środowiska nie zapewniono wykorzystania przez tę osobę urlopu wypoczynkowego w okresie wypowiedzenia stosunku pracy;
- wydatkowaniu kwoty 139,5 tys. zł w następstwie działań stanowiących naruszenie prawa, polegające niedozwolonym podziale na części zamówienia na obsługę eksploatacyjną lodolamaczy w RZGW w Szczecinie;
- wypłaceniu w RZGW w Szczecinie wynagrodzenia w kwocie 86,2 tys. zł wykonawcy prac remontowych i przeglądów urządzeń na lodolamaczach, bez wyegzekwowania dostarczenia dokumentacji potwierdzającej m.in. fakt, iż wszystkie montowane urządzenia lub części zamienne i użyte materiały posiadają stosowne certyfikaty, deklaracje zgodności, atesty, karty gwarancyjne oraz inne dokumenty wymagane przepisami prawa lub normami branżowymi.

Ocena częściowa wydatków: pozytywna (5)

Jednakże z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości będące efektem nieskutecznie funkcjonujących mechanizmów kontroli zarządczej w Ministerstwie Środowiska, polegające m.in. na:

- bardzo niskim 49,3% wykorzystaniu, możliwych do uzyskania środków na finansowanie zadań z zakresu gospodarki wodnej, środków z rezerwy celowej poz. 59, w sytuacji niedoboru środków na finansowanie zadań związanych z utrzymaniem wód i infrastruktury hydrotechnicznej;
- niezakończeniu budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba, trwającej od ponad 30 lat pomimo dwukrotnego przesuwania terminu ukończenia tej inwestycji. Rok 2015 był ostatnim, w którym kwestie związane z budową i finansowaniem zbiornika wodnego Świnna Poręba regulowała ustawa o ustanowieniu programu wieloletniego „Program budowy Zbiornika Wodnego Świnna Poręba w latach 2006–2015”. Ustalono, że do 4 kwietnia 2016 r. nie było zapewnionych środków na sfinansowanie prac, niezbędnych do zakończenia inwestycji;
- niedotrzymaniu wyznaczonego na 30 czerwca 2015 r. terminu zakończenia realizacji projektu ISOK, obniża się ocenę częściową wydatków o dwa punkty (3).

⁷⁷ <http://www.nik.gov.pl/kontrola/standardy-kontroli-nik/>

⁷⁸ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrola/analiza-budzetu-panstwa/>.

Załącznik 6. Kalkulacja oceny końcowej w części 41 – Środowisko

Oceny wykonania budżetu części 41 – Środowisko dokonano stosując kryteria oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w *Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2015 roku*.

Dochody (D): 2.026.673,5 tys. zł.

Wydatki (W) (wydatki budżetu krajowego + wydatki budżetu środków europejskich): 4.560.960,7 tys. zł (585.898,0 tys. zł + 3.975.062,7 tys. zł)

Łączna kwota G : 6.587.634,2 tys. zł.

Waga dochodów w łącznej kwocie: $Wd = D : G = 0,3076$.

Waga wydatków w łącznej kwocie: $Ww = W : G = 0,6924$.

Nieprawidłowości w dochodach nie stwierdzono.

Ocena cząstkowa dochodów: pozytywna (5)

Nieprawidłowości w wydatkach: 33.906,4 tys. zł, tj. 0,74% kwoty wydatków ogółem.

Powyższe nieprawidłowości polegały na:

- sfinansowaniu w kwocie 31.439,8 tys. zł składek do organizacji międzynarodowych oraz wydatków w kwocie 2.426,7 tys. zł na realizację projektu GreenEvo ze środków rezerwy celowej poz. 59, co było niezgodne z celem utworzenia tej rezerwy.
- utylizacji materiałów dotyczących projektu GreenEvo, których koszt wytworzenia wyniósł 39,9 tys. zł.

Ocena cząstkowa wydatków: pozytywna (5)

Jednakże, z uwagi na niezyskanie planowanych efektów z poniesionych nakładów oraz opóźnienia w realizacji zadań, co wskazywało na nieskuteczność działań Ministra Środowiska w zakresie nadzoru nad podległymi i nadzorowanymi jednostkami, tj. m.in.

- niezyskanie zakładanych efektów w ramach działania 12.1.1.1. – *Sieć Natura 2000*, pomimo wykorzystania w 99,1% planowanych środków na ten cel. Nie wykonano 38 planów zadań ochronnych z 74 planowanych do wykonania w 2015 r. (tj. 51,3%) oraz nie opracowano żadnego z dwóch planowanych do wykonania w 2015 r. planów ochrony obszarów Natura 2000.
- nie ustalenie w obowiązującej w Ministerstwie Środowiska (urzędzie obsługującym Ministra Środowiska) polityce rachunkowości mechanizmów kontroli umożliwiających rozliczenie wykorzystania zakupionych, czy też wyprodukowanych w znacznych ilościach materiałów promocyjnych i informacyjnych, których nakład nie był wykorzystany w całości z chwilą zakupu lub wytworzenia.

obniża się ocenę cząstkową wydatków o dwa punkty (3).

Wynik końcowy Wk: $5 \times 0,3076 + 3 \times 0,6924 = 1,538 + 2,077 = 3,615$ (3)

Załącznik 7. Wykaz jednostek objętych kontrolą

Lp.	Nazwa jednostki	Osoba odpowiedzialna za kontrolowaną działalność		Ocena kontrolowanej działalności*
		Imię i nazwisko	Pełniona funkcja	
1.	Ministerstwo Środowiska	Jan Szyszko (od 16 listopada 2015 r.), a poprzednio Maciej Grabowski	Minister Środowiska	O
2.	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Szczecinie	Andrzej Kreft	Dyrektor	O
3.	Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy	Barbara Gworek	Dyrektor	O

* Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – ocena opisowa, N – ocena negatywna

Załącznik 8. Wykaz organów, którym przekazano informację o wynikach

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Minister Finansów
6. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
7. Rzecznik Praw Obywatelskich
8. Minister Środowiska
9. Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej
10. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych
11. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej
12. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej
13. Sejmowa Komisja Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa